

SANAT-KÜLTÜR-FELSEFE

MABOLLA

dergi

Then, after a while, he began to think he had better make the best of it, especially since the old governor had been clever enough to send back his letter, and the king was pretty sure that the princess was in the princess's handwriting. He was fond of his daughter, and though he had behaved so badly, he did not wish to cut *her* head off and he did not want people to know the truth because that would make him look foolish. In fact, the more he considered the matter, the more he felt that he would be wise to put a good face on it, and to let people suppose that he had really brought about the marriage of his own free will.

So, when the young couple arrived, the king received them with all state, and gave his son-in-law a provincial govern. Nur Mahomed soon proved himself as able and honourable a governor as he was a brave soldier; and when the old king died, he became king in his place, and reigned long and happily.

Nur Mahomed's old mother lived for a long time in her 'son's' palace, and died in peace. The princess, his wife, although she had married her husband by a trick, found that she could not try to change him, and so she never tried, but busied herself in teaching her children and scolding

İmtiyaz Sahibi

Began AĐLAV

Genel Yayın Yönetmeni

Ayça KÜLCÜ

Editör

Ayça KÜLCÜ

Kapak ve Sayfa Tasarımı

Ayça KÜLCÜ

Kapak Fotoğrafı

Nil Nisa DEMİRTAŞ

Bu Sayıya Katkı Sağlayanlar

SELİDOR - Muğla'yı Bırakırsan Peşinden Gelir (deneme), Kitap Önerisi

Eylül ERCAN - Baca İllüstrasyonu

Arzu Eraltuğ OYMACI - Bir Yaprağın Anatomisi (deneme)

Alara ORTAÇ - Antik ađ Felsefesinde Aşka Bakış: Sempozyum (makale)

Akın PARLAK - Sanat ve İdealizm (deneme)

Gökhan GÜVENER - Ölümünden Sonra Keşfedilen Bir Fotoğraf Dehası: Vivian Maier (deneme)

Irmak KESEN - Ölümün Bile Bitiremediği Parti: Climax (eleştiri)

Ayça KÜLCÜ - "Beyaz Ayı" Yanlışıklarla Dolu Bir Oyuncak Olabilir Mi?

Black Mirror Dizisinin "Beyaz Ayı" Bölümü Üzerine Epistemik Deneme (deneme)

Yağmur AKSOY - Boşluk (şiiir)

Harun DADAŞ - Lalettayin (şiiir)

Esra DÖKMEN - Niş (şiiir)

Açelya DAŞTAN - Ben İzin Verdiğim Kadar (deneme)

Vedat AVCIERİ - Kayıkçı (öykü)

Nazire Akarsu TEZCANLIER - Arkadaşım Fişöy (çocuk öyküsü)

Feray DURMAZ - Aşıklar (öykü)

Erdiñç ÖZAL - Mentese'den Merceğe (fotoğraflar)

Gökhan BAŞAR - Kitap Önerisi, Film Önerisi

İÇİNDEKİLER

EDİTÖR NOTU	04	BOŞLUK	30
NE DİNLEMELİ? MABOLLA DERGİ ÇALMA LİSTESİ NO:1	05	YAZAN: YAĞMUR AKSOY	
MUĞLAYI BIRAKIRSAN PEŞİNDEN GELİR	06-08	LALETTAYİN	31
YAZAN: SELİDOR		YAZAN: HARUN DADAŞ	
BİR YAPRAĞIN ANATOMİSİ	09-11	BEN İZİN VERDİĞİM KADAR	32
YAZAN: ARZU ERALTUĞ OYMACI		YAZAN: AÇELYA DAŞTAN	
ANTİK ÇAĞ FELSEFESİNDE AŞKA BAKIŞ: SEMPOZYUM	12-16	NİŞ	33
YAZAN: ALARA ORTAÇ		YAZAN: ESRA DÖKMEN	
SANAT VE İDEALİZM	19-21	KAYIKÇI	34-35
YAZAN: AKIN PARLAK		YAZAN: VEDAT AVCIERİ	
ÖLÜMÜNDEN SONRA KEŞFEDİLEN BİR FOTOĞAF DEHASI: VIVIAN MAIER	22-23	ARKADAŞIM FİŞÖY	36
YAZAN: GÖKHAN GÜVENER		YAZAN: NAZİRE AKARSU TEZCANLIER	
ÖLÜMÜN BİLE BİTİREMEDİĞİ PARTİ: CLIMAX	24-26	AŞIKLAR	39-43
YAZAN: IRMAK KESEN		YAZAN: FERAY DURMAZ	
"BEYAZ AYI" YANLIŞLIKLARLA DOLU BİR OYUNCAK OLABİLİR Mİ?	27-29	MENTEŞE'DEN MERCEĞE	44-47
YAZAN: AYÇA KÜLCÜ		FOTOĞRAFLAR: ERDİNÇ ÖZAL	
		KİTAP ÖNERİLERİ	48-49
		YAZAN: GÖKHAN BAŞAR SELİDOR	
		FİLM ÖNERİLERİ	50-51
		YAZAN: GÖKHAN BAŞAR AYÇA KÜLCÜ	

EDİTÖR NOTU

Sevgili Mabolla Dergi okurları,

Sonunda dergimizin ilk sayısını sizlerle buluşturduğumuz için hem sevinç doluyum hem de çokça heyecanlıyım. Kültür, sanat ve felsefe çatıları altında toplanmış olan yazı ve görsellerle süslenmiş dergimiz, siz değerli okurların bizlerle paylaştığı eserlerden oluşmaktadır. Bu nedenle de eserlerini bizimle paylaşmış olan yazarlara teşekkürlerimi sunarak notuma başlamak isterim.

Muğla'dan çıkan bir dergi olarak sayfalarımızda Muğla meltemleri estirmeyi ihmal etmedik. Fakat sadece Muğla'yla sınırlı kalmamayı da hedefimiz olarak belirledik. Muğla ile alakası olmayan bir sanatsevere dokunmayı bile görev edinmiş ve bu istekle kurulmuş bir dergidir Mabolla Dergi. Sanat ile yapılan sevgi akışı tüm nehirlerden daha kuvvetli, kurulan bağlar da tüm düğümlerden daha sıkıdır. Bu esasa çıktığımız yolda; amatör yazarların elini tutmak, görselliği ile evlerinizin bir köşesine renk katmak, içeriği ile herkesin kendinden bir parça bulabilmesinde rol oynamak için özenle çalıştık. Bu süreçteki tek isteğimiz, kuvvetli akışı ve sıkı bağları kurabilmiş olmak oldu.

Sayfalarımız, bu dergiyi okurken dinlemeniz için hazırlanmış çalma listesi ile başlayıp deneme, şiir ve öykü türündeki eserler ile devam ediyor. Muğla'nın yerel fotoğraflarının şöleni ardından da sizler için hazırladığımız kitap ve film önerilerimiz ile bitiyor. Belki üç sayfalık denemelerden biri ile, belki de önerdiğimiz tek bir kitap ile sizlerde bir iz bırakacağız. Neticesinde bir şekilde sizlerden bir parçaya dokunmuş olacağız. Ama umuyorum ki kimsesiz bir köşede sararacak bir dergi olmaktan fazlası olacağız.

Önümüzdeki sayılarda görüşmek üzere. Keyifli okumalar dilerim.

Ayça KÜLCÜ

NE DİNLEMELİ?

MABOLLA DERGİ ÇALMA LİSTESİ

NO: 1

give me the simple life
june christy

unutmak istiyorum
celal ince

it had to be you
bobby darin

magnolia
laufey

deli mavi
melis sökmen

i heard love is blind
amy winehouse

i'm through with love
arthur pryssock

love is the way
thee sacred souls

mess around
ray charles

sweet lorraine
nat king cole

twilight time
the platters

soldier's poem
muse

sea of love
phil phillips

tis autumn
belle skinner

yıllarca sabrettim
yaşar güvenir

september song
chet baker

MUĞLA'YI BIRAKIRSAN PEŞİNDEN GELİR

Yaşadığım kentte aidiyet hissedebilmek benim için her zaman önemli olmuştur. 2018 yılında Muğla'dan Tire'ye taşındığımızda bu duyguyla kentin tarihini, serüvenini, yapılarının hikayelerini, yaşantısını, yeme içme kültürünü topyekün bilmek ve bununla kalmayıp içime sindirmek istedim.

Muğla'dan ayrılırken tekrar geri döneceğimizi bilmiyordum. Giderken bir hüznün vardı içimde. Bir kenti ardında bırakmak, geçmişini de ardında bırakmak gibiydi. Tek tesellim Tire'nin Muğla'ya benzemesi ve kimlikli, kadim bir kent olmasıydı. Muğla ise kıyıda köşede kalmış, geçiş yollarına biraz sapa, içine kapalı; gelen geçen 'tatilcilerin' uzaktan kısa bir bakışla selamladığı, kimi zaman da dönüp bakmadığı bir kentti. Bu nedenle hep haksızlığa uğradığımı düşünürdüm.

Tire antik çağlardan günümüze kadar önemini korumuş; Lidya, Hellen, Pers, Bergama Krallığı, Roma uygarlıklarına ev sahipliği yapmış ve daha sonra Aydınogulları'nın başkenti olup Osmanlı'yı besleyen ticaret merkezi haline gelerek "Ulemalar Kenti" adını almıştı. Evliya Çelebi'nin Şehr-i Muazzam olarak adlandırdığı Tire, şimdi benim evim olmuştu.

Mabolla ile Tyhra arasında geçmişten gelen bir bağ olmalıydı. Başka Ege kentlerinde rastlamadığım bir bağ! Çınar ağacına kavak diyorlardı. Göç alsa da yapısını, kültürünü koruyor ve gelenler de o kültürü gönüllülükle benimsiyordu. Muğla'da yaşamının Muğla'lıyım demeye yetebildiği gibi...

MENTEŞE BEYLIĞI TİRE'YE SEFERE ÇIKARSA!

Eski çarşısını gözü gibi koruyordu iki kent de: Arasta ve Tahtakale. Daha pek çok benzerlikler bulacaktım eski, yokuşlu, tarihi sokaklarında taban teptikçe. Eşyalar evde yığılıp da yerleşmeyi beklerken kenti tanımak hevesiyle sık sık sokaklarında kaybolmaya başlamıştım. Hakkında hiçbir şey bilmediğim bu kentte sanki Muğla'dan izler arıyordum. Fatih parkı, Kışla parkına ne kadar benziyordu! Toptepe, Kızıldağ'ı andırıyordu. Yokuşlu, dar sokaklar; Saburhane'ye mi uğruyordu? Güme Dağları, Kaplan, ve Arap bağındaki patika yollar sanki Kızıldağ'a, Karabağlar'a, Değirmendere'ye varıyordu.

Tire'ye yerleştikten kısa bir zaman sonra, Tire'nin tarihini okurken MABOLLA ile THRYA arasındaki bağı keşfettim! 1282 yılında Menteşe Bey'i Aydın'ı ele geçirmiş meğer. Daha sonra da 1302 yılında Menteşe Bey'inin damadı Sasa Bey, Tireyi zaptetmek için sefere çıkmış. O zamanlar Tire henüz Bizans'ın elindeymiş. Tire'nin Türkleşmesi bu şekilde başlamış. Muğlalılar Tireyi ele geçirip Aydınoğullarına bırakmışlar. Tire ile Muğla arasındaki tarihsel bağı, Munis Armağan'ın Tire tarihini anlattığı kitabını inceleyerek öğrenmiş oldum.

Tire'ye yerleştikten iki sene sonra Muğla'ya özlemimiz ağır basmıştı. Bu da bizi memleket eylediğimiz kentimize geri döndürdü. Muğla'ya dair en çok özlediğim; Karabağların dar yollarında, irimlerin arasında, nemli otların kokusunu içime çekerken karatavukların, çeşit çeşit kuşların şarkısını dinlediğim o huzurlu anlardı. Kaplan köyünün (Tire) kestane ağaçlarıyla donanmış ormanlarında gezinmek de benzer duyguyu veriyordu. Ama hep Karabağların irimli, nemli yollarını özlüyordum. Evliya Çelebi'nin "İçinde gezinirken gökyüzünü göremezsiniz." dediği o tarihi yolları...

illüstrasyon: Eylül ERCAN

Muğla'nın peşimi bırakmayacağını, Tire şehir sinemasında izlediğim bir filmde fark ettim. Yedinci Koğuştaki Mucize'ydі filmin adı. Perdede Muğla'nın sokakları, dağları, doğası ardı sıra önümden geçiyordu. Tüm filmi gözlerim dolu, burnumun direği sızlayarak izlemiştim. Tire'nin ortasında, bir sinema salonunun köşesinde Muğla'ya aidiyet hissettiğimi fark etmiştim.

KARABAĞLAR, MUĞLA

K.Kavafis bir kez daha haklı çıkıyordu:

“...

Yeni bir ülke bulamazsın, başka bir deniz bulamazsın.

Bu şehir arkandan gelecektir.

Sen gene aynı sokaklarda dolaşacaksın,

aynı mahallede kocayacaksın;

aynı evlerde kır düşecek saçlarına.

Dönüp dolaşıp bu şehre geleceksin sonunda.

Başka bir şey umma-

Ömrünü nasıl tükettiysen burada, bu köşecikte,

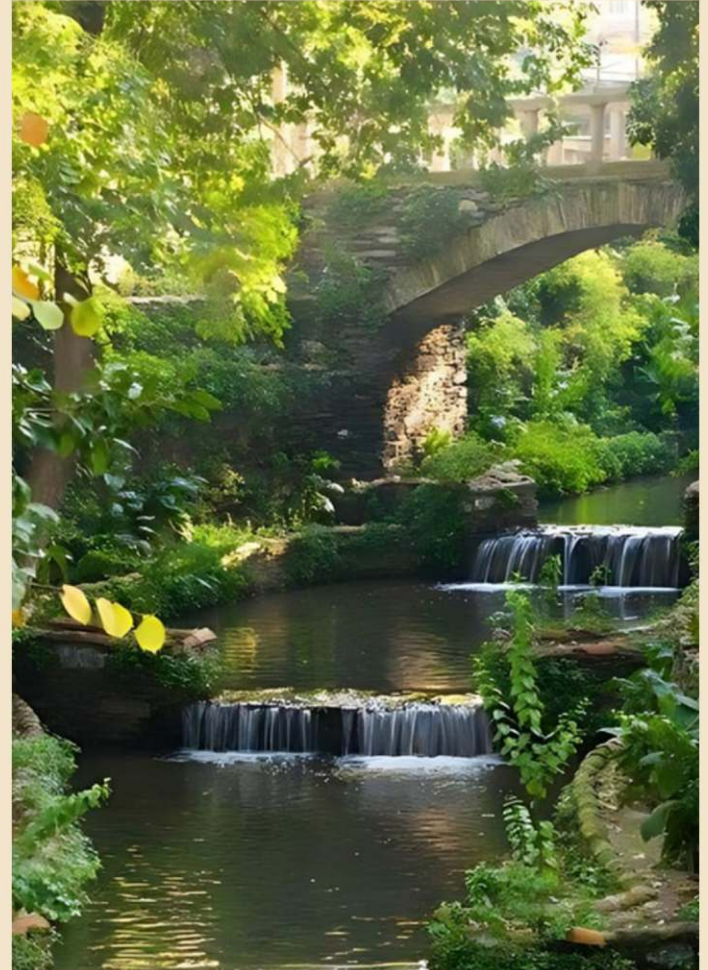
öyle tükettin demektir bütün yeryüzünü de.”

SELİDOR

İki yıl Tire’de yaşadıkdan sonra nihayet Muğla’ya dönmüştük. Şimdilerde ise ara sıra Tire’yi güzellikleriyle anımsarken buluyorum kendimi. Tire de kendini özletmeyi bilmiş meğer. Sinkontasıyla (balkabağından yapılan yemeği), lorlu karadut tatlısıyla, köftesiyle gelir aklıma. İncirliova’dan sıradağlara sarıp Güme Dağları’ndan Tire’ye inmek, incir ağacı dolu dağ yollarında kıvrıla kıvrıla ilerlemek, Derekahve’nin gürül gürül akan sularına uğramak, tren istasyonundaki kafelerde koruk suyu içmek ne hoştu.

Geçenlerde Arasta’da asmaların altında oturuyordum. Orada oturan bir müşteri de “Koruk suyu var mı?” diye mekanın çalışanına sordu. Araya girdim ve “Koruk suyu içmek istiyorsanız Tire’ye gidin.” dedim. Kocaman gülümseyerek “Biz zaten Tire’den geldik.” dediler.

“Tahtakale’yi andırıyor Arasta değil mi?” diye sordum. Onlar da benzetmiş atmosferi, ambiyansı. Aramızda Tire ve Muğla’ya dair bir duygu akışı oldu.

DEREKAHVE, TİRE

BİR YAPRAĞIN ANATOMİSİ

İçinden geçmemin kesinlikle yasak olduğu bir parkta sevdalanmışım yapraklara.

İlkokula gittiğim yıllarda, okul ile evimiz arasındaki güzergâhta yolu kısaltan bir park vardı. Annem ve babam parkın içinden geçmemi yasaklamış olsalar da kestirme bir yol olduğu için mutlaka orayı kullanırdım. Parkın içinde az sayıda hayvanı barındırabilecek birkaç kafes; kafeslerin içinde ise çok güzel bir tavus kuşu, birkaç tavşan ve hatırlayamadığım birkaç zavallı hayvancık daha vardı. Hayvanları kafese koymanın bir insanlık ayıbı olduğunu düşündüğümünden bu güzel canlılara “zavallı hayvancık” dememi mazur görmenizi dilerim. Kafesteki hayvancıkların sağ yanına doğru bir yerde salıncaklar, tahterevallı ve kaydırak olan bir oyun alanı bulunuyordu.

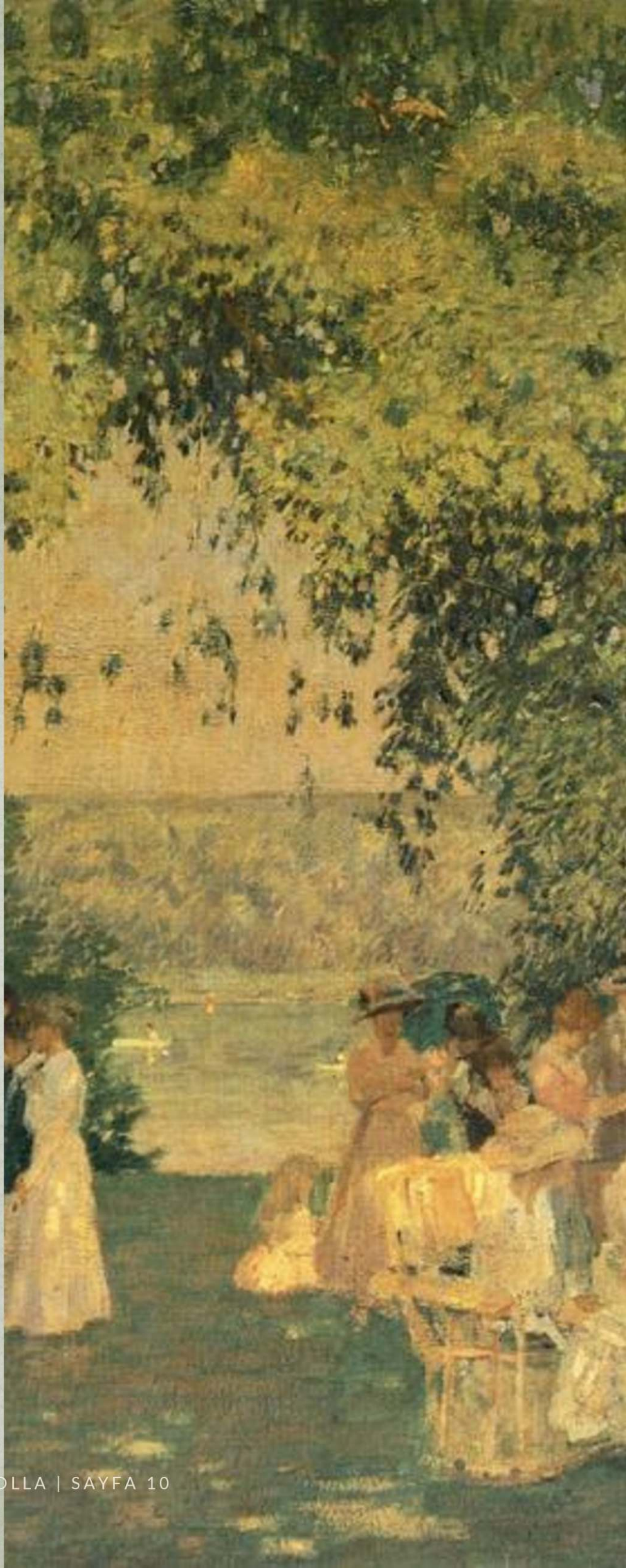
Bu parkın içinden geçmemi engelleyebilecek tek mucize yağmurdur. Yağmurlu havalarda parkın içi vıcık vıcık çamur olur ve eğer eve dönüşte ayakkabılar çamurluysa bütün sırrım ortaya çıkardı. Bu sebeple, en sevdiğim yerde olmama engel olup özgürlüğümü kısıtladığı için yağmurlu havalara hala kırgıнымdır.

Parkın içi, envai çeşit ağaçlar ve çiçekler ile kaplı bir cennet gibiydi. Bu zengin ve rengarenk flora; çocuk kalbimi heyecandırır, okul yolculuğumu adeta bir uçan halı serüvenine dönüştürürdü. Bahçesi olmayan bir apartman dairesi çocuğu olmamdan olsa gerek, büyük ağaçlar ve çiçekler gördüğümde bambaşka dünyaların yaşamlarını hayal eder dururdum. Bitkilerin hayal dünyamda ayrı bir yaşamları vardı tıpkı kuşların olduğu gibi. Ben küçükken ne zaman sürü halinde uçuşan kuşlar görsek annem: “Bak Arzu kuşların düğünü var, oraya gidiyorlar.” derdi. Annem bu cümleyle hayal dünyamın düğmesine dokunurdu. Bu küçük dokunuşla çocuk kalbimin tüm kuşları kanat çırpmaya başlar, beni alıp büyülü dünyalarına götürürlerdi.

Soğuk sabahların sürprizi ise çiy düşmüş ya da kırağı ile kaplanmış yapraklardı. Onlara hayretle bakar, bunun nasıl olabildiğine bir türlü akıl sır erdiremezdim. İşte onlara olan sevdam, bu mucizevi güzellikteki görüntü sayesinde kalbime iyice kazındı. Büyüdükçe gördüm ki yapraklara sevdalı, onlara bakıp büyülenen meğer o kadar çok insan varmış ki dünyada...

Şairler, aşklarını yaprakları anlatarak dillendiren şiirler yazmışlar. Romanlar yazmış yazarlar. Kimi bir yaprağın ömrüne benzetmiş aşkı, kimi ise dağılıp yok olan ailesine. Yeni başlayan bir aşkı anlatmak için taze filizlenmiş yapraklardan bahsedenler, ayrılık acısını ve sevgiliye duyulan özlemi ise dökülen sonbahar yaprakları ile betimlemişler. Tükenmeye başlayan bir ömrün simgesi olmuş sonbaharda sararan yapraklar. Sonbaharı son bahar yapan da aslında sararan ve kızıl bir ateşe dönüşen bu yapraklar olmuş her zaman. Aşkın görkemli yolları, hep sonbahar yapraklarının üzerinde yürünmüş. Aşıklar için ölümsüz olan anların rengi de yaprakların baş döndürücü güzelliğiyle yer etmiş hafızalarda. Binbir çeşit yeşili, kızılı ve sarısıyla doğanın ve insan ruhunun güzelliğini ortaya koymuş hep yapraklar.

Doğanın bu sihirli gücü, güzelliğiyle olduğu kadar şifa veren ve besleyen yönüyle de bir ana kraliçe kadar cömerttir. Antik Yunan ve Roma mitolojisindeki efsane yapraklar başlara taç olmuş, gücün ve zaferin simgesi haline dönüşmüşlerdir. Sanatsal yapıların sütunlarına zarafetle işlenmiş Acanthus yapraklarını izlerken tam da Vitruvius'un anlattığı gibi “yeniden filizlenecek” hissine kapılır insan. Sanata ve mimariye ilham veren Acanthus yaprakları, metrelerce oyulmuş taş sütunların son bulduğu yerdeki en görkemli kral tacıdır. Ben de hâlâ zaman zaman karşılına geçip yaprakları seyrederim.

"LAWN FETE"
RAE SLOAN BREDIN (1880 - 1933)

Serin ve rüzgârlı bir havada, melodik bir hışırtıyla dallarda dans edişlerini hayranlıkla izlerim. Mesela bahçemde yerlere dökülen portakal ve limon yapraklarının serüvenini takip ediyorum her yıl. Kurudukça esrarengiz bir esansa dönüşen kokularını çekiyorum içime. Önce, hafifçe yaşlanıp kurumaya başlıyorlar ağaçta; sonra, bir gün bir sessizliği kollayıp minik ve narin bir çıtırtıyla aniden döne döne düşüyorlar sonsuzluğa. Toprağa dökülenleri almazsanız çok ağır işleyen bir zamanlamayla ciltleri kahverengine dönmeye başlıyor. Cilt iyice dökülüp yok olduğunda, işte o zaman, mucizevi bir başka güzellik çıkıyor ortaya. Bir yaprağın anatomisiyle karşılaşıyorsunuz. Yemyeşil başlayan bu aşk, kor danteller giymiş bir peri kızı gibi çıkıyor şimdi de karşınıza. Her haliyle büyülüyor insanı, bu yaprak denen sevda. Rengi, kokusu, şekli nasıl olursa olsun... İster incecik taze bir filiz ister kurumuş bir yaprak... Siz de şöyle alıcı gözle bir dönüp bakın bugün bir yaprağa. Sonra birlikte yüceltelim yeniden, tüm şairlerin ölümsüz dizelerini. Ben ne zaman bu güzelliğe dokunsam kulağıma hep aynı dizeyi fısıldar İlhan Berk:

"Ben ağzının yaprağıyım, bir yere yaz bunu."

Arzu Eraltuğ OYMACI

ANTİK ÇAĞ FELSEFESİNDE AŞKA BAKIŞ: SEMPOZYUM

1.Giriş

Bu yazıda Plato'nun bilinen diyaloglarından biri olan Sempozyum'un ana odağı olan aşk kavramı ve diyalogda bulunan filozofların aşka bakış açıları ele alınacaktır. Aşk, tıpkı diğer duygular gibi açıklanması zor ve kişiden kişiye değişkenlik gösteren bir duygudur. Plato, Sempozyum'da erotik aşkı Eros ile betimlemiştir. Eros, aile ve arkadaş sevgisi olan *philia* ve bir tanrıya duyulan ilahi sevgi olan *agapeden* farklıdır. Eros; şehveti, tutkuyu ve erotik hisleri kapsar. Kendisi bu yazının odak noktası olarak karşımıza çıkacaktır.

2.Antik Yunan'da Aşk Anlayışı ve İlişkiler

Antik Yunan'da homoseksüel ilişkiler, özellikle düşünürler arasında, yoğunlukta idi. Sadece cinsellik odaklı olmayan bu ilişkilerde; entelektüelliğin ve bilgi paylaşımının sadece erkekler arasında yaşanabileceğine inanılıyordu. Kadınlar ile kurulan ilişkilerin tek amacının üremek olduğu, onlarla asıl aşkın ve entelektüel paylaşımın yapılamayacağı düşünülüyordu. Erkekler arasındaki en yaygın ilişki *paiderasteia* olarak adlandırılıyordu. Sözlük anlamı "bir adam ve bir oğlan arasında yaşanan homoseksüel ilişki" olan ve günümüzde "pederasty" olarak kullanılan kelime, Türkçeye "oğlancılık" olarak çevrilebilir. Bu ilişkinin dinamiğinde tecrübeli ve yaşlı olan kişi "erastes", genç ve toy olan ise "eromenos" olarak ifade edilir. Erastes eromenosu eğitir, ona erdemi ve ahlakı öğretir. Eromenos ise gençliğini ve güzelliğini sunar. İngilizceye erastes "lover", eromenos "beloved" olarak çevrilmiştir. Türkçeye lover "seven", beloved "sevilen" şeklinde çevrilebilir.

Sempozyumda da bu ilişkiye dair izler görmek mümkün. Konuşmacı olmasa da sempozyuma gelip Socrates'i bu tarz bir ilişkiye ikna etmek için çabalayan ancak bir geri dönüş alamayan Alcibiades, genç olan olmasına rağmen Socrates'i kovalamaktadır. Ayrıca Socrates'i ona yüz vermediği için de eleştirmektedir ve eklemektedir: "Benim gençliğimin ve güzelliğimin peşinde koştuğuna inanarak bunun benim en iyi şansım ve talihim olduğunu düşündüm çünkü onu (Socrates'i) tatmin ederek onun bildiği her şeyi öğrenebileceğimi düşündüm... ..yalnız kaldığımızda bir noktada benimle bir sevgilinin sevdiğiyle konuştuğu gibi konuşacağını düşünmüştüm ama bu durumun en ufağı bile yaşanmadı. Benimle her zamanki gibi konuştu ve gitti."

"FLOWERS, FRUIT AND A TRAY WITH GLASS GOBLET"
CHRISTIAN BERENTZ

3.Sempozyuma Giriş: Olay Örgüsü ve Karakterler

Plato, Eros'u okuyucuya direkt bir diyalog şeklinde anlatmak yerine bize bir olay örgüsü sunar. Biz okuyucular, sempozyumda yaşananları Apollodorus'tan dinleriz. Apollodorus yaşananları ismi bilinmeyen bir arkadaşına anlatır. Kendisi o dönem bir çocuk olduğu için yaşananları Aristodemus'tan duyar ve sonra Socrates'ten konuşulanları teyit eder. Agathon, yazdığı trajedi oyununun ödül kazanması şerefine bir kutlama düzenler ve birçok kişiyi davet eder. Sokrates de davetliler arasındadır ve Aristodemus ile karşılaşır. Sokrates'in daveti üzerine Aristodemus da onunla birlikte Agathon'un evine gider. Onlar vardıklarında diğer konuklar çoktan yemeklerini bitirmiş ve Eros'u, burada aşk tanrısı olan Eros'tan bahsedilir ancak metnin ilerleyen kısımlarında erotik aşk halini alır, övmeye başlamışlardır. Böylece diyalog başlamış olur. Konuşmacılar ise Phaedrus, Pausanias, Eurymachus, Aristophanes, Agathon ve Socrates olmak üzere altı kişidir

4.İlk Konuşmacı Phaedrus: Aşk Fedakarlıktır

Phaedrus'a göre Eros, verdiği nimetlerden ve en yaşlı tanrı olmasından dolayı övgüyü hak etmektedir. Phaedrus, erosa sahip olan insanların sevdiklerinin önünde utanmak istemedikleri için soylu davranışlar sergileyeceklerini söyler. İnsanların sevdikleri için kendilerini feda edeceğinden bahsedip Achilles'in kendisini sevgilisi Patroclus için feda edişini örnek gösterir. Kadınların sevdikleri için kendilerini feda edebileceğini de Alcestis'in kocası uğruna kendini feda etmiş olması üzerinden örnekler. Phaedrus, Achilles ve Alcestis'in onurlandırılmış ve iyi anılmış olmaları üzerinden bir kez daha fedakarlığın önemine vurgu yapar. Phaedrus, konuşmasının sonlarına doğru, sevenin sevdiğine soylu davranış sergilemesinin (gülünç duruma düşmekten kaçınmasının) bir orduya çok büyük katkısı olacağından söz eder. Bu ordunun, toplumun bu zamana kadar sahip olabileceği en güçlü ordu olacağından bahsedip konuşmasını bitirir.

5.İkinci Konuşmacı Pausanias: Eros Sadece Fiziksel Değildir

Pausanias'ın konuşmasında, erosun aşk tanrısından ziyade aşk kavramının kendisi olarak kullanıldığını görürüz ancak tanrı Eros ilerleyen konuşmalarda yeniden karşımıza çıkacaktır. Pausanias iki erostan bahseder. Bunlardan ilki asıl aşkı temsil eden ve ilahi olan erosken diğeri bayağı olan ve sadece fiziksel şehvetin olduğu erostur. Bayağı eros hem kadınlarda hem erkeklerde olabilirken ilahi eros sadece erkekler arasında olabilir. İlahi eros sadece şehveti ve cinselliği içermez; iyi bir karakteri,ruh güzelliğini ve zekayı da içerir. İlahi erosa sahip olan birisi karşısındaki insanı kullanmaz ya da ondan yararlanmaz. İlahi eros sadece kişiyi bilgeleştirmekle kalmaz, toplumun da iyiliğini sağlar. Pausanias, herkesin ilahi erosa sahip olduğu bir toplumun en iyi toplum olduğunu savunur.

6.Üçüncü Konuşmacı Euryximachus: Bir Doktorun Gözünden Eros

Bir doktor olan ve Phaedrus'la paderasteia ilişkisine sahip olan Euryximachus, erosun insanlara özel olmadığını söyler ve bunun bütün canlılarda olduğunu ekler. Erosu dengeleyici ve uyumu sağlayan bir unsur olarak görür. Tıp, müzik, astronomi gibi alanlarda da erosu bulmak mümkündür. Eros hem vücudumuzun hem de ruhumuzun iyileşip arındırılmasını sağlar. Ölçüyü ve uyumu getirdiği için eros bize mutluluğu da verir.

7.Dördüncü Konuşmacı Aristophanes: Eros'un Miti

Aristophanes, bize Eros'un bir iyileştirici olduğunu söyler ve bize her şeyin başlangıcını anlatır. Bu mite göre başlangıçta üç cinsiyet vardı: erkek, kadın ve her ikisi. Burada insanlar bir küre şeklinde hayal edilebilir: iki tarafı kadın olanlar, iki tarafı erkek olanlar ve bir tarafı erkek bir tarafı kadın olanlar. İnsanlar bu şekildeyken en güçlü ve mutlu hallerindeydiler ve bir noktada Zeus'a meydan okumaya başladılar.

"BACCHUS"
CARAVAGGIO

SOCRATES SIPS WINE & DISCUSSES LOVE: WHAT HAPPENS AT A SYMPOSIUM?
ZOE MANN

Zeus, insanların bu kadar güçlü olmasından hoşnut olmadı ve kafa tutmalarının bir sonucu olarak insanları ortadan ikiye ayırdı, böylece günümüzdeki insanlar var olmuş oldu. Zeus, insanları eğer bu şekilde tanrılara kafa tutmaya devam ederlerse onları bir kez daha ortadan ikiye ayıracağını söyleyerek tehdit etti. İnsanlar bu ayırmadan sonra diğer yarılarını aramaya başladılar. Günümüzde de bu arayışları devam etmektedir. Aristophanes'e göre Eros'a tapmak, insanların diğer yarılarını bulmasını sağlayacak ve başlangıçtaki gibi en güçlü ve mutlu hallerine geri dönmelerine vesile olacak.

8. Beşinci Konuşması Agathon: Her Şeye Sahip Eros

Ev sahibi olan Agathon, ilk konuşmacı Phaedrus'un aksine Eros'un en genç tanrı olduğunu söyler. Agathon aynı zamanda Eros'un güzellik, adalet, bilgelik ve iyilik gibi erdemlere de sahip olduğunu ve bu erdemleri insanlarla paylaştığını da ekler. Eros en güzel, en mutlu ve en iyi tanrıdır. Agathon konuşmasına şairane bir hava eklemeyi untumaz.

9. Altıncı Konuşmacı Socrates: Eros Gerçekten Düşündüğümüz Gibi mi?

Socrates, konuşmasında Mantinea'lı bir kadın olan Diotima'nın, ona erosla ilgili öğrettiklerine yer verir. Bu kısma geçmeden önce de Agathon'a Eros'un güzelliğe ve iyiliğe sahip olmadığını söyler. Bunu göstermek için Plato'nun diğer diyaloglarında da görülen *elenchusa* ya da diğer adıyla sokratik yöntem başvurur. Burada amaç, kişinin fikrinin elenchus ilerledikçe çelişiklere uğrayacağını göstermektir. Agathon'la olan bu elenchusta da Eros'un iyiliğe ve güzelliğe aslında sahip olmadığı görülür. Eğer sahip olsaydı, zaten sahip olduğu bir şeyi istemezdi ancak Eros sürekli güzellik ve iyilik peşindedir. Bu da onun güzellik ve iyiliğe sahip olmadığını, bu ikisinin eksikliğini çektiğini göstermektedir.

Elenchusun ardından Socrates'in ağzından Diotima'nın öğretilerini dinleriz. Diotima bize öncelikle Eros'un bir "ara" olduğunu söyler. Eros ne bir insan ne de bir tanrıdır, o bir *Daimon*'dur. Bunun sebebi ise Eros'un doğuşunun hikayesinde yatar. Mite göre Eros, Penia ve Poros'un çocuğudur. Penia yoksulluğu ve isteği temsil ederken Poros bolluğu ve kaynağı temsil eder. Annesi Penia'dan ötürü hep bir istek duygusuna ve yokluğa sahipken babası Poros'tan dolayı da bu isteğini ve yokluğunu gidermek için sürekli çalışır; iyiliği, güzelliği, cesareti kovalar. Bu arada kalmışlık Eros'u bir "Daimon" yapar. Daimon olmak aslında Eros için iyi bir şeydir çünkü bu onu aynı zamanda bir filozof da yapar. Diotima'ya göre Eros bilgeliğe sahip değildir ama bilgeliği umursamayacak ve onu kovalamayacak kadar cahil de değildir. Bu yüzden o bilgeliği arar ve onun peşinden gider.

Diotima ile bu konuşması sırasında Socrates Diotima'ya Eros'un insanlar için ne gibi bir faydası olduğunu sorar. Diotima, Eros'un iyiliğin ve güzelliğin peşinden koşmasının sebebinin mutlu olma isteğinden kaynaklandığını açıklar. Bu iyilik arayışı; sadece aşk anlamında olmak zoruna değildir, bir kişinin doğaya veya felsefeye duyduğu aşk da aynı amaca hizmet eder: insanların kendileri için en iyisini araması. İnsan için en iyi olan da ona mutluluk getirir.

Diotima; öğretilerinin asıl kısmı olan Aşk Merdiveninden bahsederken bize asıl aşkın, aşkın kendisini sevmek olduğunu hatırlatır. Bu süreç başlangıçta sadece bir fiziksel vücudu sevmekle başlar, ardından bütün fiziksel vücutların aynı güzelliği paylaştığı görülür ve bütün fiziksel vücutlar sevilir. İş fiziksel vücutlardan çıkıp önce güzel aktiviteleri, sonra güzel entelektüel aktiviteleri sevmeye gelir. Kişi buradan sonra asıl güzelliğin güzellik *ideası* olduğunu kavrar ve güzelliğin kendisini sever. Güzelliğin kendisi dışındaki her şey güzellikten bir parçaya sahiptir. Asıl olan güzelliğin kendisini sevmektir.

10. Sempozyumun Bitişi

Socrates'in konuşmasından sonra hikayenin sonuna ulaşmış oluruz. Birçok konuk uyuyakalmışken bazı konuklar konuşmaya devam etmektedirler. Sabaha karşı herkes uyuyakalmış, Socrates de sessizce ayrılmıştır.

11. Sonuç

Sempozyum bize aşkı çok farklı yorumlayabileceğimizi gösteren bir metin olmuştur. Konuşmacıların çoğu aşkın sadece bedensel hazlardan ibaret görmemiş ve aşkı; erdemi, ruhu, zihni ve bilgeliği kapsayan bir duygu olarak görmüşlerdir. Konuşmacılar arasındaki fikir ayrılıklarını da görmek mümkündür. Phaedrus ile Agathon'un Eros'un yaşı hakkında zıt görüşlere sahip olması buna bir örnektir.

Sonuç olarak, farklı bakış açılarına ve tanımlamalara sahip olan aşkın tek bir duyguya indirgenmesi oldukça zordur. Kesin olan bir şeyse insanların, içlerindeki bilgelik sevgisini koruyup onu takip etmeleri gerektiğidir. İnsanlar sevgi olmadan bilgiye ulaşamayacağını hatırlamalı, bilgiyi her daim sevgi ile aramalıdır ki bu da bize felsefenin tanımını verir: bilgelik sevgisi.

Alara ORTAÇ

Özel isimler, kullanılan kaynak dili sebebiyle İngilizce yazılmıştır..

KAYNAKÇA

Allen, R.E. "The Dialogues of Plato Volume II: The Symposium (R.E. Allen, Çev.). Yale University Press, New Haven and London

Plato. (b.t.). Symposium. <https://www.csun.edu/~hcfl1004/plato-symp.html>

Oxford English Dictionary. (b.t.). Pederasty. In Oxford English Dictionary. https://www.oed.com/dictionary/pederasty_n?tab=factsheet&tl=true#32425229

Oxford English Dictionary. (b.t.). Erastes. In Oxford English Dictionary. <https://www.oed.com/search/dictionary/?scope=Entries&q=erastes>

Oxford English Dictionary. (b.t.). Eromenos. In Oxford English Dictionary. <https://www.oed.com/search/dictionary/?scope=Entries&q=eromenos+>

HELVACIOĞLU

Muğla Merkez

0 (252) 212 80 00

Orhaniye, Uğur Mumcu Bulvarı
No:17, 48000

Bodrum - Milas

0 (252) 363 80 81

Dörttepe Mh. Güllük-Güvercinlik Arası-3
Bulvarı No:91 Milas

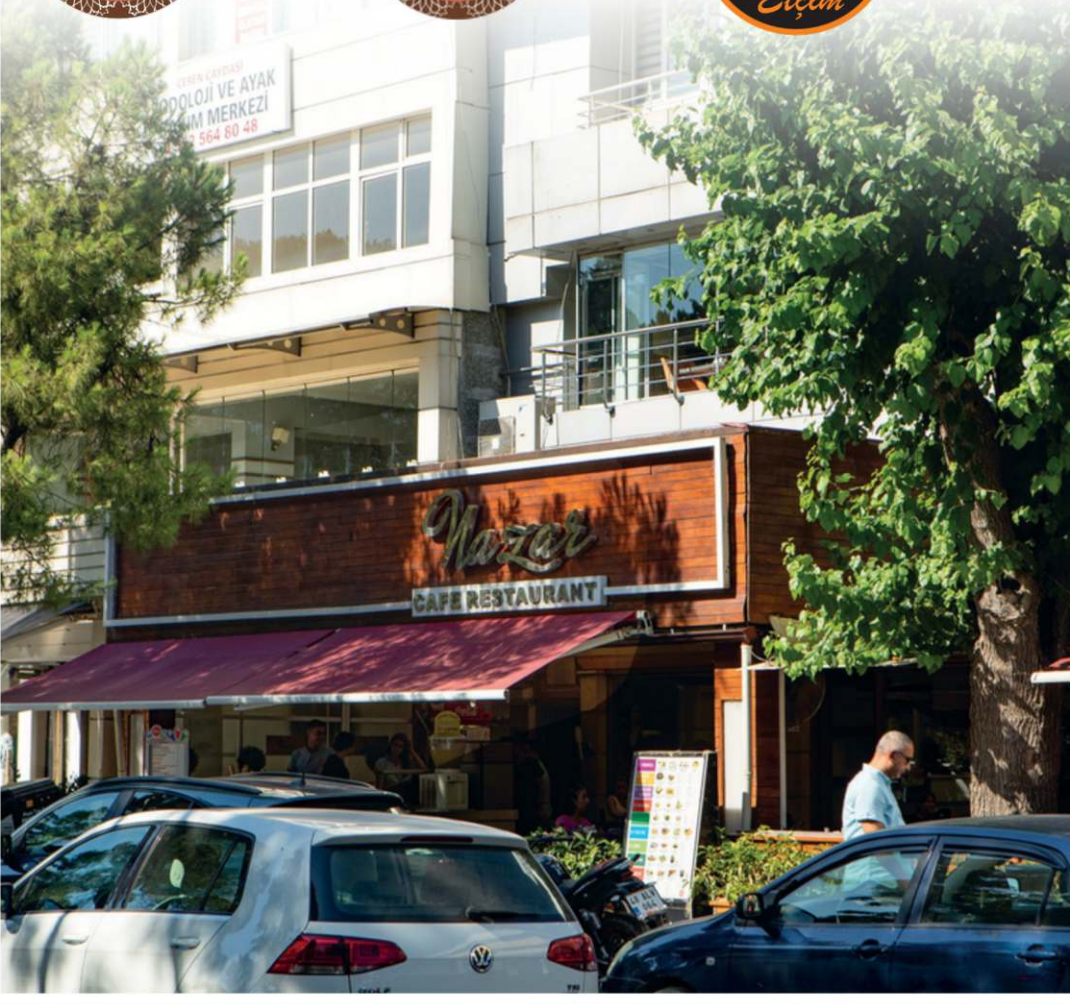
Fethiye

0 (252) 646 57 77

Karaçulha, Cumhuriyet Bulvarı
No:199, 48330

Nazar
PARK GARDEN

Nazar ailesi olarak, 30 yılı aşkın bir süredir mutluluk üretiyoruz. Muğla halkının güvenilir ve vazgeçilmez markası olmaktan gurur duyuyoruz. Kendimize özgün tarifler ve kaliteli malzememizle her geçen gün binlerce müşterimizin damak tadına hitap etmeye devam ediyoruz. Müşteri memnuniyetimiz ve sürekli yenilik anlayışımızla sektörün "güvenilir" ismi olmaktan gurur duyuyoruz...

Nazar ailesi olarak, kalite ve lezzeti bir arada sunmaya devam edeceğiz...

www.nazar.com.tr

SANAT ve İDEALİZM

Akın PARLAK

Sanatı var eden kuvvet, hayal gücüdür. Yuval Noah Harari; sadece insan türünün kurgu yeteneğine sahip olduğunu, yani “hiç görmediği, dokunmadığı veya koklamadığı varlıklar hakkında” konuşabildiğini söylüyor.¹ Önceleri ağırlıklı olarak pratik amaçlar için kullanılan kurgu yeteneği, bir süre sonra soyut amaçlar için de kullanılmaya başlamıştır. Sanat; ifade edilmesi zor olanı ifade etmek için bir olanak sağlamakla kalmamış, aynı zamanda anlamlı birlikteliklerin temelini de atmıştır.

Dinin Başlangıcında Sanat...

Anlamlı birlikteliklerin çoğu, dinsel birliktelikler olarak karşımıza çıkar ama dini ortak hayal gücüne taşıyan yine sanattır. Keza kutsal, aktarılması zor bir anlayıştır çünkü kutsallık dilin ve nesnel algının sınırlarını aşar. İşte sanat burada devreye girer. “Sanat dinin başlangıcı, alfasıdır. Aynı zamanda da sonu, omegasıdır. Dahası, sanat dinin ortağıdır.” diye yazar Alman filozof Max Stirner.² Sanat olmadan bir dinden söz edemeyiz; kutsallığın paylaşılması için resimler, heykeller, şiirler vb. gerekir. Kutsallığa işaret eden imgeler olmadan kutsallık da olamazdı. İmgeleri üreten sanatçı, kutsallık kavramını ortak hayal gücüne taşıyan kişidir. “Başkalarının yapmayı başaramadığı şeyi [sanatçı] yapar; özlemi, aranan biçimi ortaya koyar ve onun şeklini bularak ideal olanı yaratır.”³ Dinlerin kurucuları sanatçılardır, çünkü kutsala erişmeyi başarmakla kalmamışlar, aynı zamanda onu yayabilmişlerdir.

[1] Yuval Noah Harari. Hayvanlardan Tanrılara: Sapiens. Ertuğrul Genç. İstanbul, Kolektif Kitap, 2015. S. 37.

[2] Max Stirner. “Art and Religion.” 2009. The Anarchist Library.

[3] Max Stirner. Agy.

Fresco Paintin on a Ceiling

Gizem ve mistik deneyim dinlerin temelidir. Ne de olsa din, şeylerin ardındaki gizli mantıkla ve algıladığımız dünyanın ötesindeki gizemlerle ilgilenir. Gizem korku da yaratır ve Max Stirner'e göre kutsala duyulan hürmet duygusu (Ehrfurcht), korkudan (Furcht) doğar.⁴ Düşünsenize; ormanın derinliklerindeki gizeme duyulan korkuyu bir biçim içinde hayal etmeye çalışan insanın zihninde, nasıl canavarlar canlanmıştır! Nesne o kadar korkutucudur ki, insanlar ancak ona hürmet ederek kendilerini koruyabileceklerine inanırlar. Korkulan nesneyi bir kalıba döküp ona biçim veren sanatçıdır. Sanatçının eserine, biçim kazanmış kutsala saygı gösterme eylemi de sanattır. Kutsalın önünde dans edilir, dualar okunur, kurban törenleri yapılır. Antik Yunan'da hayvanların kurban edildiği Dionysos ritüellerinde kutsala yakınlaşmak için dans edilir ve şaraplar içilirdi. Amonlular, tanrıları Molek'i yatıştırmak için insan kurban ederlerdi çünkü kurban etme güven hissi veriyordu. Ritüeller, dünyayı anlamlandırmaya ve(ya) aşmaya yarayan sanatsal pratiklerdir. Bu anlamda sanat, ya dünyayı eve dönüştürür ya da insanı dünya dışındaki evine taşır. Ancak teknoloji geliştikçe insanların eline yeni bir olanak geçti: Dünya dışındaki evi dünyaya taşıma.

Hakimiyet Sanatı...

Mağaralara sığınan insanın, devasa kentler inşa eden politik bir hayvana dönüşme serüveni ilgi çekicidir. Kent tarihçisi Lewis Mumford'a göre insanlar mağaralarda (tören merkezlerinde), yalnızca yemek ve sığınmak için değil, "simgeselleşmiş hayal ve sanattan dolu dolu yararlanılarak sosyal hazın artması için, estetik açıdan büyüleyici olmasının yanı sıra daha anlamlı, daha iyi bir hayata dair ortak bir vizyon" için toplanırdı.⁵ Ütopyanın ilk tezahürüdür bu. Ütopyalar aslında kent taslaklarıdır. Ütopya fikri doğrultusunda dünyaya organik olmayan şekiller verilir. Bir kenti zamana karşı koruyan asıl kuvvet taşlar ve tuğlalar değil, ortak hayal gücünde yatan ideallerdir. Neticesinde, "evrende hiçbir tanrı; millet, para, insan hakkı, yasa, adalet ve insanların ortak hayal gücü dışında var olmaz."⁶ Kent, kendini ayakta tutan idealleri dağıttığı sembollerle yayar. Sembolik ekonomi politik iktidarın aynasıdır. Her kent varlığını meşrulaştıran bir ideale gereksinim duyar. Politik iktidar kentin bir cennet olduğunu hatırlatmak için anıtlar, bayraklar, afişler vb. sanatsal imgeler ile ideali her fırsatta aşılır. Politik iktidar kendini "kudretli değerlere sahip aslan, boğa ve kartalların heykelleri gibi kutsal koruyucuların kullanımında... ve sanatın bütün kaynaklarının bir araya getirilmesinde dışa vurur."⁷ Bugün bile belediyelerden ülkelere politik iktidarın sanatsal cazibeyi (marşlar vb.) ideolojik çıkarları adına kullandıklarını görebiliriz. Ne var ki, görkemi ve ihtişamı olmadan kent ancak "bir pişmiş çamur veya taş yığımından ibaret olurdu."⁸ Politika, sanat olmadan bir hiçtir. O halde sanat, kentin egemenliğinde olsa da kenti yıkmanın anahtarını da taşımaktadır.

[4] Max Stirner. Biricik ve Mülkiyeti. Selma Türkiş Noyan. İstanbul, Kaos Yayınları, 2013. S. 95.

[5] L. Mumford. Tarih Boyunca Kent. Gürol Koca ve Tamer Tosun. İstanbul, Ayrıntı Yayınları, 2019. S. 19.

[6] Y. N. Harari. Agy. S. 41

[7] L. Mumford. Agy S. 82

[8] L. Mumford. Agy. S. 87.

Biricik Sanat...

Toplum yaşamı, kimlik yaşamıdır. Toplumdaki insan kendini kimlikleriyle deneyimler. Örneğin; bir büyük baba, büyük babalığın görevlerini yapmak ister ve eğer yapamazsa kahrolur. Oysa büyük babalığın görevleri, tıpkı diğer kimliklerin görevleri gibi toplum tarafından belirlenmiştir. Tüm kimlikler ideallerdir çünkü insanları olmadıkları benliklere yöneltirler. Bir insan bir ideali kabul ettiğinde başka bir biçimde olma hayaline kapılır. Dolayısıyla sanat sadece ideal olanı yaratmakla kalmaz, aynı zamanda “ayrılık yaratır, çünkü ideal olanı insanın karşısına koyar.”⁹ Bir biçime sığmaya çalışan insanda, kendinden korkması gerektiğine dair bir inanç vardır. Ahlak bu korku üzerine inşa edilir ve kendinden çekinmek iyi ahlakın temel özelliğidir. Neticesinde ikiye bölünen insan; geçmişteki veya gelecekteki bir zaman diliminde, belki başka bir gerçeklikte bütün olduğuna ya da olabileceğine inanır. Aslında şimdiyi reddetmekle kalmaz, kendini de reddeder. Sanatsal cazibenin dayattığı ideal kabuğa sığmaya çalışan insanın eti kemiği kıyılır. Toplumsal düzeni muhafaza eden ideal, insanı belirli bir şekilde davranmaya zorlar. Toplum arasında kendini bulan insan; dilediğini koparıp almaktan, kendi değerlerine ve isteklerine sahip olmaktan, kısaca, efendilikten feragat eder.

Doğayla Uyumlu Sanat Benle Uyumludur!

O halde sanat; sadece dinin değil, aynı zamanda tüm politik iktidarların da başlangıcı, sonu ve ortağıdır. Kent ve toplum kurulurken sanattan başlanır, düzeni korumak için sanatla ortaklık yapılır ve politik iktidarın alaşağı edilmesinde yine sanata başvurulur. Taşa kazılmış sanat zamanın tırpanına meydan okur; insana ölümsüzlük bahşetmekle kalmaz, ölüm ve yaşam üzerinde egemenlik kurmasını sağlar. Ancak, ölüm ve yaşam üzerinde egemenlik kuran bildiğimiz insan değildir; sanatın yaratmış olduğu idealdir. Doğal insan, etten kemikten insan, ölümlü insandır; ölüme ve yaşama egemen insan diye bir insan yoktur. İdeal ilk ortaya konduğunda doğal isteklerin tezahürüdür. Ne de olsa her çağ kendi sanatını yapar. Ancak ideal; zaman içerisinde sahipsiz, kendi başına kalır, kendi kendine var olan bir varlığa dönüşür – Tanrı gibi. Bu noktadan sonra kimse ideale sahip olmaz ama ideal herkese sahip olur. Ölüme ve zamana karşı verilen savaş, doğaya karşı verilen savaştır. Sanat; doğaya, gerçekliğe, benliğimize sahip olmak için kullandığımız bir araç olmuştur. Bu sahiplik eşiği aştığında ise egemenliğe ve gaddarlığa dönüşür. Her şeye sahip olan, hiçbir şeye sahip değildir. Bu yüzden de sanatı ölüme, zamana, acıya karşı değil; doğayla iç içe yapmalıyız. Bütün çirkinlikleri ve düzensizlikleriyle doğayı olumlayan sanat, insanın kendi sanatıdır. Doğayla uyumlu sanatın reçetesi yoktur. Bir tür ‘doğayla uyum’ fikriyle yapılan sanat idealist ve sahtedir. Sanat, yalnızca benim değerlerimin ve isteklerimin bir tezahürü olmalıdır. Sanat benim efendim değil, ben sanatımın efendisi olmalıyım.

[9] M. Stirner. “Art and Religion.”

ÖLÜMÜNDEN SONRA KEŞFEDİLEN BİR FOTOĞRAF DEHASI: VIVIAN MAIER

MEÇHUL
FOTOĞRAFÇI
TESADÜFEN
GÖRÜLEN BİR ÖLÜM
İLANIYLA ORTAYA
ÇIKAR..

Gökhan GÜVENER

Emlakçılık yapan ve hobi olarak, yaşadığı Şikago kuzeybatı bölgesinin tarihsel kültürüyle ilgilenen John Maloof, bir müzayededen büyük bir kutu dolusu negatif film satın alır. Tamamına yakını, Şikago'da çekilmiş eski sokak fotoğraflarından oluşmaktadır. Bunları tarayıp dijital hale getirir ve güzelliklerinden müthiş etkilenir. Elindeki örnekleri, görüşlerini almak için ünlü fotoğrafçılara ve çeşitli sanat ajanslarına gönderir. Fotoğrafların özgün ve sıra dışı kalitesi, gören herkesi benzer şekilde cezbeder. Bunun üzerine Maloof, fotoları çeken kişinin ve eğer varsa diğer fotoğraflarının peşine düşer tıpkı bir dedektif gibi.

Meçhul fotoğrafçı tesadüfen görülen bir ölüm ilanı ile ortaya çıkar: Bir ömür boyunca bebek bakıcılığı ve hizmetçilik yapmış, hiç evlenmemiş, yokluklar içinde anti-sosyal bir hayat sürmüş ve seksen üç yaşında sefalet içinde ölmüş Fransız asıllı bir Amerikalı kadın, Vivian Maier. Çocuklarına baktığı ailelerle de çok sınırlı ilişkiler kuran, odasının kapısını sürekli kilitli tutan, eski gazeteler, mektuplar ve çeşitli objeleri yüzlerce kutuya doldurarak biriktiren; bunları sanki bir servetmiş gibi özenle saklayan ilginç bir kişilik.

Maier çocukları dışarıda gezdirirken veya izinli olduğu günlerde sürekli fotoğraf çekmiştir. Özellikle, vizörü üstte olan, karın seviyesinde tuttuğu Rolleiflex makinesiyle çektiği siyah beyaz sokak fotoğrafları ve portreler; doğallığıyla, ışık ve perspektif hakimiyetiyle hayranlık uyandıracak güzelliktedir. Bu sayede, kişilere fark edilmeden yaklaşır ve müthiş doğallıkta portreler çeker. Aynalarda ve cadde vitrinlerindeki yansımalarda fotoğrafladığı kendi oto-portreleri de çok özgündür.

John Maloof'un, eskiden bakıcılık yaptığı ailelerin izini sürerek büyük bir kısmına ulaşabildiği, yaklaşık yüz elli bin fotoğraftan oluşan bir görsel hazine söz konusudur. Pek çoğu banyo dahi edilmemiş, kutularda veya valizlerde saklanmış; bir kısmı yanında çalıştığı ailelerin depolarında, bir kısmı çöplüklerde yok olmaya terk edilmiştir.

Gençlik yıllarında birkaç kez fotoğraflarını değerlendirme girişiminde bulunmuş, bazılarını kartpostal olarak satmaya çalışmış ama sonuç alamayınca bunun peşini tamamen bırakmıştır. Ancak fotoğrafa asla küsmemiş, belki de bu tuhaf yaşam öyküsünün en mutlu anlarını caddelerde fotoğraflayacak görüntülerin peşinde iken yaşamıştır. John Maloof'un seçilmiş Vivian Maier fotoğraflarından hazırladığı internet bloğuna aylar boyunca tek bir ziyaretçi dahi gelmez. Derken Flickr fotoğrafçılık sitesindeki Hardcore Street Photography grubunda başlayan bir tartışma, Vivian Maier fotoğraflarına yönelik adeta çağlayan gibi artan bir ilgiye neden olur. John Maloof'un Charlie Siskel'le birlikte yaptığı Finding Vivian Maier adlı belgesel 2015 Oscar adaylığı dahil sayısız ödül kazanır. Hakkında art arda kitaplar yazılır. Bütün dünyayı dolaşan fotoğraf sergilerinin önünde uzun kuyruklar oluşur.

Ama bana göre işin en olağanüstü kısmı, insanoğlunun barındırdığı mucizevi potansiyele dair somut bir örnek olmasıdır. Bu potansiyel, kimi zaman vitrine çıkabiliyor şu hayatta, muhtemelen çoğu zaman da sessizce toprağa giriyor içinde bulunduğu bedenle birlikte. Ve yine çoğu zaman, o beden dahil hiç kimsenin haberi dahi olmadan...

Çektiği on binlerce fotoğrafı, ciddi biçimde hiç kimseyle paylaşmamış ve paylaşmak gibi bir planı da olmamış dahi fotoğrafçı, ölümünden sonra (belki de hayatta iken hiç arzu etmeyeceği) bir üne kavuşur.

Oggito Dergi'de yayımlanan bu yazı, yazarı Gökhan Güvener'den izin alınarak kullanılmıştır.

fotoğraflar: <http://www.vivianmaier.com>

ÖLÜMÜN BİLE BİTİREMEDİĞİ PARTİ:

Yeni Fransız Aşırılığı'nın saldırgan temsilcilerinden biri olan Gaspar Noé, bu kez karşımıza çarpıcı kırmızı ışıklarla donatılmış ve birbiri ardınca sıralanan; haz, nefret, ölüm ve doğum gibi zıtlıklarla kurgulanmış görüntüler çıkarıyor. Her bir sahnenin göz doyurucu ve etkileyici canlılığının yanı sıra film boyunca devam eden arka plandaki plak sesi izleyicinin ekranın başından kalkmasını engeller nitelikte. İzlerken kimi zaman şehvet duyacağınız kimi zaman ise mideniz ağzınıza gelecek kadar tiksineceğiniz anlar olacaktır. Yönetmenin istediği de tam olarak budur. Kendisi, her bir duyguyu sonuna kadar seyirciye hissettirmeyi ve duyguların bıraktığı etkiyi seyircinin gözlemine bırakmayı hedeflemiştir. Noé, diğer filmlerinde de yapmış olduğu gibi bu filmde de cinselliğe, uyuşturucu gibi maddelere, enstest ilişkilere ve bunun gibi aslında toplumda çok da açığa çıkmayan ama bilinen birçok dürtüye ve soruna dikkat çekerek insanları provoke etmeyi amaçlamıştır.

Hem içeriği itibariyle hem de biçimsel olarak sektöre damgasını vurmuş bu baş döndürücü filmin konusundan kısaca bahsetmek gerekir. Aslında ana hatlarıyla karmaşık bir yapıya sahip olmayan, basit bir senaryoya dayanıyor. Fransa'da prestijli bir dans okuluna mensup bir grup insan, prova yapmak için ormanın ortasındaki eski bir yatılı okula giderler. İnanılmaz koreografilerle bedenlerini konuşuran ve çılgınlarcasına dans eden bu kişiler, prova sonrasında parti yapmaya başlarlar ve bir dizi talihsiz olaylar silsilesiyle

gecenin karanlığını sabahın ışığına bırakırlar. Gizemli bir şekilde içkilerine LSD karıştırılınca parti herkes için bir kabusu dönüşür. Aslında meydana gelen olayların çirkinliği veya o olayların meydana gelmesinin asıl sebebi bu maddeden ötürü de değildir sadece onun yardımıyla içlerindeki "karanlıklar" su yüzeyine çıkma fırsatı yakalar. Bedenleri arzuların esiri olur ve bilinçaltı itileri eylemlerinin gerekçesi konumuna gelir. Yaşam ve ölüm arasına ördükleri bağlar onlarla alay edemiş gibi sarsılmaya başlar. Boğulmamak için yaptıkları çırpınışlar zihinlerde silik bir görüntüye bürünür. Senaryosu basit derken kastettiğim şey aslında bir nevi buydu. Olaylar tek bir cümleyle ifade edilebilir ve direkt sonuç bazlıdır. Birisi ölür, birisi tecavüze uğrar ve daha bir çoğu... Noé, bu denli apaçık sonuçları verirken elbette olayın akıcılığını ve merak unsurunu görmezden gelmiyor aksine tüm alışılmış kurguları tersine döndürüyor ve neden-sonuç ilişkilerini ters yüz ederek zaman algımızda birtakım değişiklikler yapıyor. Olaylar kronolojik değil filmin sonundan veya ortasından aktarılarak bir bütünlük kazanıyor. Örneğin filmin ilk sahnesinde, karlı bir yolda ilerleyen ve her hareketinde gerisinde kan lekeleri bırakan yaralı bir kadın görüyoruz. Kadının başına geleni bilmiyoruz ama son halinin ilk saniyelerde kendini göstermesi, bu noktaya gelişindeki dakikalara daha fazla heyecan katıyor. Bu sinema anlayışı, deneyimin kendisine odaklanmamızı temel alır ve filmi izlenilesi kılan özellik de bu deneyimleme süreci olur.

Korku filmlerinde, müzikal filmlerinde veya dram filmlerinde seyircinin beklentisi yok denecek kadar azdır çünkü hemen hemen herkes neler olabileceğini klişeleşmiş senaryolar sebebiyle tahmin edebilir. Ancak bu film yarı korku yarı müzikal tarzıyla bambaşka bir deneyimi aralar ve olasılıkların boy gösterebileceği bir oyun alanı olarak karşımıza çıkar. Bunun ipuçlarını da filmin başında yer alan, dansçılarla yapılmış röportajın olduğu sahnede görmek mümkün. Televizyon ekranının iki tarafındaki kasetler arasında Suspria ve Possession gibi filmler göze çarpar. Bu filmlerin ortak özelliği grafik şiddetin etkisiyle seyirciyi şok ederek yıkıcı bir etki oluşturmalarıdır. Bu iki filmin ekrana yansımaları, Climax'ın beslendiği kaynaklar olarak bizlere ipucu vermektedir.

Filmi birey bazlı ve toplum esaslı olmak üzere ikiye ayırarak inceleyebiliriz. Film, bireyin bilinçaltının kirliliğini ve açığa çıkmayı bekleyen dürtülerini eleştirmenin yanı sıra içinde bulunulan çağın geldiği son noktaya ve çağın sosyolojik tabanlı sorunlarına da mercek tutmaktan kendini esirgemiyor. Örneğin kaos dolu bir dünyaya çocuk getirme fikrini sorgulatan yönetmen, diğer konularda olduğu gibi bu konuda da insanların kafasında soru işareti yaratmaya çalışıyor.

Salsa, Rain Ader

Salsa, Rain Ader

Filmde, çocuğunu sağlıklı bir ortamda yetiştirmek ve dansçılardan korumak için depoya kitleyen bir anne figürü karşımıza çıkıyor. Canından çok sevdiği oğlu için aldığı karar aslında oğlunun ölümünü beraberinde getiriyor. Küçük çocuk, halüsinasyonlar görmeye başlıyor ve yardım çığlıklarıyla biz izleyenler üstünde yürek burkan duygular bırakıyor. Noé, koruyucu bir rol üstlenen ebeveynin bu koruyucu tavrının ne kadar işlevsiz ve anlamsız olabileceğine vurgu yaparak acı da olsa ironik gerçeği gözlerimizin önüne seriyor. Bir başka karakter aracılığıyla da bu sefer bir bebeğin yaşamasının ne denli doğru olacağına değiniyor. Yani dünyaya gelmeyen bir bebeğin öldürülmesi aslında onun için yapılabilecek bir iyiliktir diyerek aykırılıklar dünyasının sınırlarını zorluyor ve seyirciye etik değerleri sorgulatarak bambaşka bir düşünce boyutu kazandırmaya çalışıyor.

Son vereceğim örnek ise Noé'nin siyasi olaylara ve kültürel çarpışmalara yönelik hissiyatlarını barındıran bir durum olacak. Filmde aslında ayrıntılı bir şekilde kimi zaman dekor aracılığıyla kimi zaman ise karakterler arasında yapılan diyaloglarla kendini göstermekte olan iki tane çelişki var. Bunlardan biri, Fransa'nın ulusal değerlerini barış ve eşitlik üzerine kurmasına rağmen Avrupa dışı ülkelere yönelik tutumlarıyla şiddete sebebiyet vermesidir; diğer bir çelişki ise güç, asimile edici entegrasyon politikalarının baskıcı diktelerine maruz kalan azınlıkların eline geçtiğinde içlerinde biriken kinin dışa vurulmasının getirdiği olumsuzluklardır. Örneğin cennete gitme hayaliyle yanıp tutuşan bir karakterin zorlu yollardan geçmeden isteğine kavuşmayacağını gösteren ironik ölümü ve uyuşturucu etkisindeki siyahiler tarafından öfkeyle dövülen bir başka karakterin sırf beyaz olduğu için alnına Nazi işareti çizilmesi bir nevi bizleri aynı kapıya çıkartıyor: iktidar ve güç dengesizliğinin yıkıcı etkisine. Tüm bunlar görsel şölen eşliğinde ve devamlı diyaloglarla filmde kendini pekiştiriyor ve bizi çarpıcı tezathıkların kucağına bırakıyor.

İzlemesi oldukça güç olan bu film, yönetmenin "Bana filmlerin çok sert dendiğinde ben de cevap olarak izleyicinin fazla yumuşak olduğunu söylüyorum." sözüyle özgünlüğünü ortaya seriyor. Birçok açıdan uzun uzun incelemelere tabii tutulması gereken film, sizi aynı dans sahnelerindeki koreografiler gibi kendisiyle bir bütün haline getirip tek bir vücutta toplayabiliyorsa emin olun bu film zihninizin bir kıyısında yer edinmiş demektir.

Irmak KESEN

“Beyaz Ayı” Yanlılıklarla Dolu Bir Oyuncak Olabilir Mi? Black Mirror Dizisinin “Beyaz Ayı” Bölümü Üzerine Epistemik Deneme

Hayatınıza ya da kim olduğunuza dair hiçbir şey hatırlayamadığınız bir vaziyette ve neresi olduğunu bilemediğiniz bir odada uyandığınızı hayal edin. Soru işaretlerinizi silebilecek ve sizi aydınlığa kavuşturacak herhangi bir cevap bulabilmek için odayı ve daha sonrasında da bulunduğunuz evi aramaya başlarsınız. Kısa süreli bir arayışın ardından bir fotoğraf bulursunuz. Fotoğrafta size benzeyen bir kız çocuğu görürsünüz ve otomatik olarak bu kız çocuğunun sizin evladınız olabileceğini düşünürsünüz. Neler olduğunu anlamak ve yardım bulmak için dışarıya çıkarsınız. Fakat karşılaştığınız tablo hiç de normal değildir. Evinizden çıktığınızda komşularınızın sizi hiçbir şey söylemeden hatta göz teması bile kurmadan videoya çektiklerini görürsünüz. Bir anda maskeli insanlar ellerinde silahlarla sizi kovalamaya başlar. Uzun bir koşuşturmanın ardından sonunda size yardım edecek birileriyle karşılaşsınız ve onlarla beraber neler olup bittiğini öğrenip çözmek için yola çıkarsınız. Bu yolculuk sırasında içinizde hep kötü bir his olur fakat bu hisler geçmişe mi yoksa geleceğe mi bağlı bir türlü anlayamazsınız. Kim bilir belki de ikisine de bağlıdır.

Tam da yolculuğunuz bittiğinde ve tüm garipliklerin çözüme varacağını düşündüğünüzde yakalanıp bir sandalyeye bağlanırsınız. Bir anda kendinizi bir sahnenin ortasında, seyirciler tarafından yuhalanırken bulursunuz. Meğer siz bir suçluymuşsunuz ve tüm bu yaşananlar sizi cezalandırmak için düzenlenmiş bir oyunun parçasıymış. Her gün hafızanız siliniyormuş ve tekrar tekrar aynı günü, aynı korkuları, aynı koşuşturmayı yaşıyormuşsunuz. Suçunuz ise resmine bakıp kızınız sandığınız çocuğun cinayetinde suç ortaklığı yapmanızıymış.

Black Mirror dizisinin “Beyaz Ayı” bölümüne yapacağım epistemik yorumun daha iyi anlaşılabilmesi için bölümün ana karakteri Victoria üzerinden olay akışını anlatarak başlamayı daha uygun bir yol olarak gördüm. Victoria, nişanlısı ile çocuk kaçırma ve çocuğun cinayetinde suç ortaklığı yapma suçlarıyla cezalandırılıyor. Bu cezalandırılma süreci “Beyaz Ayı Adalet Parkı” denilen alanda geçiyor. Parkın adının “Beyaz Ayı” olması öldürülen küçük kızın elinden hiç düşürmediği oyuncak ayısından geliyor. Bunun yanı sıra insanların Victoria’yı videoya almasının ve ona yardım etmemesinin sebebi, Victoria’nın da nişanlısı cinayeti işlerken sessiz kalması ve video kaydına alması olarak kurgulanıyor. Adalet parkının sorumluları, Victoria’nın hafızasını silip işkence dolu günü her gün tekrar ediyorlar.

Bu işkence metodunun kurgusunda belli başlı epistemik ve etik sorunlar karşımıza çıkmakta. Hafızası tamamen silinen bir insan, hafızası silinmeden önceki benliğiyle aynı olabilir mi? Adalet parkının sorumluları bir suçluyu mu yoksa hiçbir şeyden haberi olmayan, zihni karman çorman olmuş bir kadını mı cezalandırıyorlar? Bilginin tanımını gerekçelendirilmiş doğru inanç olarak ele aldığımız durumda, Victoria'nın kimliğine ilişkin bilgi gerekçelendirilmiş fakat yanlış olan bir inançtan mı ibaret?

İnsanı olduğu kişi yapan özellikler içinde bulunduğu kültür, sosyal yaşantı, statü ve aile yapısı; yıllar içerisinde güldüğü, ağladığı, korktuğu, sevdiği ve nefret ettiği bir çok olayın birleşimi ve bunların sebebi olan bir çok etkidir. Yorumlama alma eylemleri insan

ve aksiyon zihninin kendisi haricinde hiçbir yerde yaşanıp da kişinin hareketlerini etkileyemez. Bu durumda karakteristik özelliklerimizi edinmenin tek yolu yaşamı deneyimlemekle mümkündür. İnsan zihnini "boş levha" (Locke, 1689) olarak değerlendirdiğimiz zaman, hafızası silinmiş bir insan "kimse" olmanın önüne geçemez.

Deneyimlerden bağımsız olan bilgiler yok mudur sorusunun cevabı ise felsefe camiasında değişkenlik göstermektedir. A priori bilgi olarak adlandırılan bu bilgilere bir kaç örnek vermek gerekirse: "2+2=4" ve "Tüm bekar erkekler, evli olmayan erkeklerdir." önermeleri örnek gösterilebilir. [Matematisel önermeleri "gözlemlenen devamlılıklar" olarak

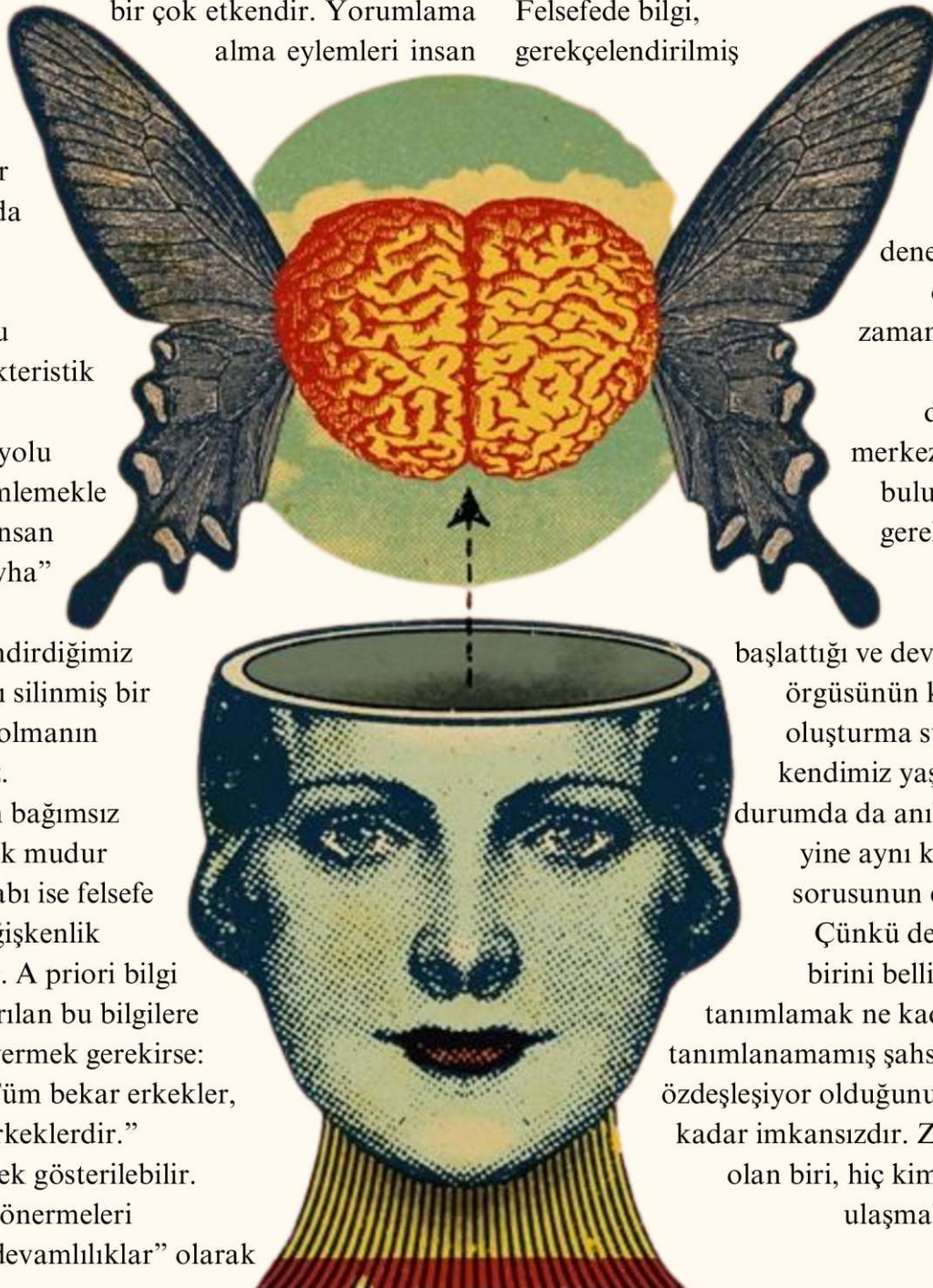
kabul edip onların da deneyime bağlı olduğunu savunan (J.S. Mill, 1884) filozoflar da mevcuttur.] Fakat "Nişanlımın suçuna ortak olduğum için pişmanım." ya da "Yaptıklarımın bilincindeydim, yine olsa yine yaparım." gibi söylemlerde bulunmak hatta ve hatta bu tarz yorumlamaları düşünebilmek için zihnin "dolu" daha doğru geçmiş ile bağlantısı olabilen bir formda olması gerekir. Victoria'nın, hafızası tamamen silinmiş bir kadın olmasını ele alacak olursak kendisi bu söylemlerde bulunabilecek hatta düşünebilecek bir durumda bile değildir. Bu sebepten dolayı da Victoria'nın benliği hakkındaki bilginin onun deneyimlerinden bağımsız olarak ele alınabilmesi mantıklı olmamaktadır.

Felsefede bilgi, gerekçelendirilmiş

doğru inanç olarak tanımlanır. Epistemolojik görüşümüzü deneyimci bir temele dayandırdığımız zaman; inançlarımızın doğruluğunu, deneyimlerimizin merkezinde kendimizin bulunuyor olmasıyla gerekçelendiririz. Bu durumda da deneyimlerin

başlattığı ve devam ettirdiği olay örgüsünün kim olduğumuzu oluşturma sürecini de bizzat kendimiz yaşamış oluruz. Bu durumda da anılarımız olmadan yine aynı kişi olabilir miyiz sorusunun cevabı: hayırdır.

Çünkü deneyimi olmayan birini belli bir şahıs olarak tanımlamak ne kadar imkansızsa o tanımlanamamış şahsın benliğimiz ile özdeşleşiyor olduğunu savunmak da o kadar imkansızdır. Zihni "boş levha" olan biri, hiç kimsedir; sonucuna ulaşmak kaçınılmazdır.

Cezalandırılan Victoria'yı ele aldığımız zaman da onun aslında "hiç kimse" olduğunu savunmak yerinde olacaktır. Daha adını, nerede olduğunu, neden bulunduğu yerde olduğunu, kısaca kim olduğunu bilmeyen kafası karışık ve ölümden korkma içgüdüğü ile koşturan bir kadın olmaktan başka kimse değildir Victoria. Hafızası silinmeyen Victoria'nın orada canı için kaçmak yerine savaşıp savaşmayacağını, korkup korkmayacağını ya da suçunun yükünü kaldıramayacağından ölmeyi kabullenip kabullenmeyeceğini bilemiyoruz. Fakat cezalandırılan ve "hiç kimse" olan kadının Victoria olmadığını bu değerlendirmeleri bile yapmıyor oluşundan bilebiliyoruz. Çünkü o kadın Victoria'nın hafızasına yani deneyimlerine sahip değil. O kadının zihni boş bir levha.

Beyaz oyuncak ayı, Victoria ve nişanlısının kaçırıp öldürdüğü bir kız çocuğunun oyuncuğuydu. Bu beyaz ayı Victoria'nın anılarındaydı ve bu sebeple bir anlamı vardı. Fakat hafızası silinmiş kadın için beyaz ayı hiçbir şey ifade etmiyor. Beyaz Ayı bir oyuncak ayı değil, zihni bomboş bir kadının suçlu bir kadın olan Victoria ile aynı bedeni paylaşması sebebiyle cezalandırıldığı işkence alanının adı. Herkes için o kadın Victoria olmasına rağmen Victoria'nın ismi dahil tüm özellikleri bu kadın için yabancı. Bu durumda Beyaz Ayı Adalet Parkı'nın işkence yöntemi gerekçelendirilebilir mi? Cevap hayır olmak zorunda çünkü cezadan sorumlu kişilerin inancı tamamen yanlışlıklar üzerine kurulmuş. Sonuç olarak Beyaz Ayı Adalet Parkı, yanlış bir epistemik muhakeme yolundan ilerlemiş ve büyük bir etik açık vermiştir.

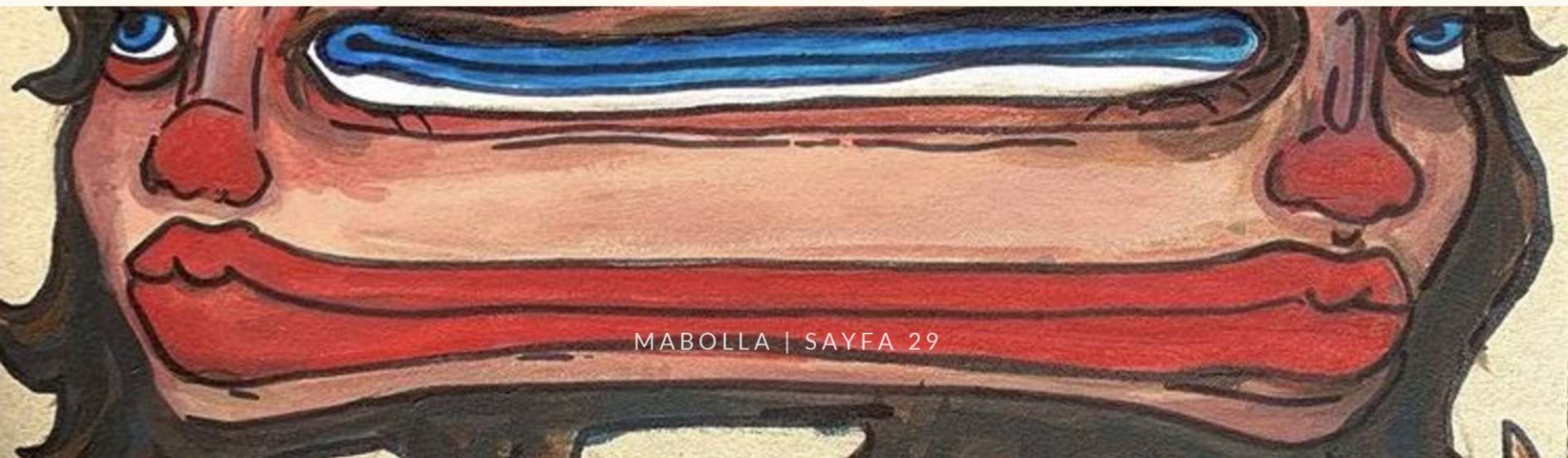
Sonuç olarak masum bir kızın masum oyuncak ayısı, dizinin "Beyaz Ayı" bölümünde esas formunu kaybetmiş, yanlışlıklarla dolu bir silah haline gelmiştir. İşkence dolu gün bittiğinde kafası karman çorman olmuş kadının zihnindeki Beyaz Ayı kavramı, adalet parkı olarak yeni bir bütünlük kazanır. Fakat hafızası yeniden silindiğinde Beyaz Ayı, adalet parkı olarak edindiği yeni formunu da kaybeder. Zihni boş olan yani hiç kimse olan kadın yeni bir güne uyandığında, beyaz ayı onun için artık herhangi bir forma sahip değildir. Çünkü "beyaz ayı" artık hiçbir şeydir.

Ayça KÜLCÜ

Kaynakça:

Brooker, C. (Senarist), ve Tibbetts, C. (Yönetmen). (2013). White Bear [Televizyon dizisi bölümü]. Brooker, C. (Yönetici Yapımcı), ve Jones, A. (Yönetici Yapımcı), Black Mirror.

Locke J. (1689) An Essay Concerning Human Understanding. Oxford.

BOŞLUK

Bir yağmur tanesine deędirdiđimde dilimi,
Yalınayak dolaştığım sokaklarda...
Ve o canımın içi zeytin ağacına tırmanıp
Yukarıdan sövdüğümde tüm dünyaya...
Gün doğumunu seyretmek, herkes uykudayken
Gürültüden uzak yalnızlığımda...
Denizi ilk gördüğümde kapıldığım,
İçimi acıtan o bilinmez korkuda...
Her şeyde;
Düşündüğüm, dokunduğum, hissettiğim
Çocukluğumun her anında...
Mutluluğun bir zamanlar tüm benliğime sahip olduğunu,
Şimdi derin bir özlemle andığımda...
Boşluk hissinin sardığı kimsesizliğimle yüzleşiyorum.

Yağmur AKSOY

ESSAM MAROUF, 1958

LALETTAYİN

Bir tek yalnızlığa kırılmışım, birkaç kere yıkılan dünyamı saymazsak
Şimdi gülünmeyen şakalarım, ellerimi gömdüğüm şakaklarım var

Zamansız bir hıçkırık gibi boğazıma vuruyor kelimeler arsızca, ard arda...
Ellerime saklamışım, anlatamayacağım ne varsa
Yarınlardan eksilmiş, aklımdan bozulmuş, yüreğimden azalmışım

Kelimelerimden tükeniyorum ve bir şeyler anımsıyorum
O derece azımsanıyorum ki yok kadar kalıyorum -inanma

Yok kadar kalmaktan kimseye söz etmiyorum
Bazı sözler herkese edilmez -inanma

Ne söylersem -inanma
Yarım dudak gülüşün, akılsız gözlerin
Defalarca dokunuşun en utangaç yerlerime
Az bilinen bir kelimeye dolanıyor dilim, lalettayin zamana dokunuyorum
Göğsümde elin, dağınık bir uyku
Şimdi bir hüznün leylaklarını biçiyoruz seninle
Baştan ayağa al, dilden dudağa lal oldum
Yaşadım öyle
Ölmeye ölmeye

Harun DADAŞ

BEN İZİN VERDİĞİM KADAR

Açelya DAŞTAN

Ben izin verdiğim kadar tanıyabilirsin beni. Dikenlerime uzanabildiğin kadar yakınımdayım, onlarla yaralanmayı göze alamayacak kadar da uzağımda. Ama unutma, insan risk alabildiği kadar sevebiliyor günün sonunda. Hikâyenin büyük bir kısmını da korkaklar yazdırıyor.

Ben izin verdiğim kadar tanıyabilirsin beni. Anlattıklarımı bilebilirsin yalnızca, sustuklarım ise hep bir giz... Ama unutma, sen ne kadar anlatırsan anlat insan yalnızca duymak istediğini duyuyor günün sonunda. Koca bir hikâyeye de anlaşılmağıyla kalıyor.

Ben izin verdiğim kadar tanıyabilirsin beni. İçimdeki kötülüğü de iyiliğim kadar kabullenebiliyorsan eşitizdir. İçimde hem iyiliği hem de kötülüğü yeşertebilme potansiyelim olduğu halde günü iyi birisi olarak kapatmayı seçtiğim için benimle gurur duyabildiğin kadar bağlıyım sana. Ama unutma, günün sonunda adalet her zaman yerini bulmuyor. Terazi, bazen doğru tartmıyor.

Ben izin verdiğim kadar tanıyabilirsin beni. Gerisi sadece hatırladıkların, anladıkların ve anlamak istediklerinden ibarettir. Ama unutma, günün sonunda yanlış anlaşılmalara çok şey kaybettiriyor insana. Geriye de yaşanabilecekken yaşanamayan ihtimallerin altında ezilmek kalıyor bazen.

Ben izin verdiğim kadar tanı beni. Ben izin verdiğim kadar sev beni. O zaman gün gelir de gitmek istersen de ben izin verdiğim kadar gidebilirsin benden. Gerisi sadece hatırladıkların, anladıkların ve anlamak istediklerin...

Woman on a Column Illustration

Niş

Esra DÖKMEN

hasbelkader bir eskicideyiz
nylon faturaları elimdedir dünün saklambacının.
sıkıştırılmış tüm verilere aldanıyorumdur,
karanfil kurusu çiğneyip hatırladığım acıyı korumak için.
görünecektir sonunda kuzey ışıklarında, bir big bang illa ki.
“aldanmak bir milletin tohumundan başlar.” der
der spiegel* de, “Eyvah!” diye ekler, benim şartsız ilgim.
üstâdın dükkânının tam önünde iskemlede
çay içiyoruzdur kıraathane usulü
güzel bacaklı kızlar geçiyordur yanımızdan, geçmiş,
ve hayran hayran bakıyorsundur arşa
ben burada kalmak için niş bedenimle
liyakat yeminlerine doğru çömler çoktan kurumuştur.
gümüşlü meyhanede çiçekler coştukça coşuyordur.
bir oda dolusu tasvire sığırcık kalbimizi tarif ettirmek için
çıktığımız bu yolda niçin durduğumuzu ise
hiç sormamışız mesela Nietzsche’ye...

*almançada “ayna” anlamında kullanılan kelime

Women Gathering Food Illustration

KAYIKÇI

Sabahın altısında, alarmın sesi ile uyandı. Uzanıp alarmı kapattı, yatakta doğrulup gerindi. Gece yatarken hissettiği göğüs kafesindeki baskı şimdi yoktu. Banyoya gitti, ışığı yaktı ve yüzünü buz gibi suyla yıkadı. Pijamalarını çıkardı, dün üstünden çıkardığı ve koltuğun üstüne attığı giysilerini sakın sakın giydi. Ağzında akşamdan kalma, paslı bir şarap tadı vardı. Bir şişe kırmızı şarap yalnızlığının acısını dindirememişti dün akşam. Terk edileli on yıl olmuştu. Evlat sahibi olamamanın gittikçe artan kederi her geçen sene onu kendinden uzaklaştırmıştı. Şimdi ne yaşamını paylaşacak biri ne de arada sırada nasılsın diye soracak bir evladı vardı. Alışmıştı alışmasına ama benimseyememişti yalnızlığı. Havanın izin verdiği her sabah kayığıyla denize açılır, tutabildiği balıklardan kendi payını ayırır, kalanını balıkçı kooperatifine satıp geçinmekte zorlandığı emekli aylığına katkı yapardı.

Akşam toplamaya üşendiği mutfağın dağınıklığını görmezden gelerek sarı yağmurluğunu üstüne geçirip ayakkabılarını giydi ve evden çıktı. Dar ve uzun sokakta, sokak lambalarının ölgün ışığı altında miskin miskin yatan birkaç sokak köpeği dışında yaşam belirtisi yoktu. Ne evlerden sızan bir ışık parçası ne yürüyen bir insan ne de bir ses... Sabahın bu erken saatinde esen poyrazın ıslığı olmasa bir rüyanın içinde olduğunu düşünecekti. Yorgun ama kararlı adımlarının sesi ile poyrazın ıslığı birbirine karışarak onu limana doğru taşıdı. Poyrazın ellerinde ve yüzünde soğuk bir bıçak gibi dolaşması içini ürpertti.

Sabahları bir koku doldururdu burnunu. Nereden geldiğini kestiremediği bu keskin iyot kokusu, çok hoşuna giderdi. Her sabah limanın girişindeki fırında işçilerin ekmekleri pişirdiğini görmek içini ısıtırdı. İyot kokusuna karışan taze ekmek kokusu, son yıllarda pek hissetmediği yaşama sevincini hatırlatırdı. Fırının karşısındaki balıkçı kahvesinin henüz açılmadığını gördü. Tahta masaların üstüne ters çevrilip konan tahta sandalyeler, kahve bir daha asla açılmayacakmış duygusu uyandırdı.

"WALKING MAN"
VICTOR BAUER

"HARBOR DORY"
POUCHER

Kayığın halatını çekip içine atladı. Palamarı çözdü; kendi gibi yaşlı, ahşap kayığının varlığına bir kez daha şükrederek motoru çalıştırdı. Poyrazın ışığına şimdi motorun sesi eşlik ediyordu. Sabahın sessizliğini bozan bu müzik, donmuş bir film sahnesi gibi duran hayatı canlandırdı. Usul usul limandan çıktı, pruvasını doğuya çevirdi. Bulutların arasındaki boşluklar yer yer yıldızların görünmesine izin veriyordu. Deniz gri ile lacivert arası bir renk ile ışıldıyordu. Karşıdaki dağ simsiyah silueti ile aydınlanmayı bekliyordu. Bu sabah olta atmak gelmiyordu içinden. Motoru susturdu, kayığı denizin akıntısına bıraktı. Dalgalar kayığı bir beşik gibi sallıyordu. Aklına annesi geldi. Sonra eski karısı... Evlendikleri gün... Terk edildiği gün... Yaşamına ait görüntüler parça parça gözünün önünden geçiyordu. Uykudan hemen önceki yarı uykulu zamanlarda akla gelen görüntüler gibi bir parça yerini diğerine bırakıyordu. Bu film gösterisinin tadını çıkarmaya karar verdi. Sırtını boyları dökülmüş küpeşteye dayadı, ayaklarını sancak tarafına doğru uzattı. Dağın tepeleri siyahtan kurşun rengine doğru dönüyor, henüz ortaya çıkmayan güneş yavaş yavaş ortalığı aydınlatıyordu. İyice lacivert olan denizi, dalgaların beyaz köpükleri yalıyordu. Anılar gözünün önünden parça parça geçmeye devam ediyordu. Emekli olduğu gün, boşandığı gün, kayığı satın aldığı gün... Hepsi gelişigüzel bir sırayla gözünün önünden geçiyordu. Son zamanlarda ara sıra iman tahtasını yoklayan acı yine belirmişti. Güneş tepelerin ardında dünyaya göz kırptığında göğsündeki acı şiddetlenmiş, görüntüler silikleşmeye başlamıştı. Dalgalar kayığı bir beşik gibi sallamaya devam ediyordu.

Güneş'in son ışıklarını martı seslerine sunuşuna, yüzünde tebessüm olan cenazenin sahil güvenlik botuna aktarılması telaşı karışıyordu.

Vedat AVCIERİ

FABL

ARKADAŞIM FİŞÖY

Oğlum Sarp'a ithafen...

Fişöy, beyaz ve kıvrıkcık tüyleri olan ormanın en sevimli köpeğidir. Aynı zamanda ormandaki en yardımsever hayvandır. Yaşlı kaplumbağaların yiyecek ihtiyaçlarını karşılamasına yardımcı olurken bir yandan yavru pandalara bambu getirir, yumurtadan çıkmaya çalışan yavru kuşlara da göz kulak olurdu. Bir gün, Fişöy masmavi bir sabaha uyandı ve uzaklardan gelen çocuk sesleriyle kulübesinden kafasını çıkarıp etrafa bakınmaya başladı. Elleri sepetlerle pikniğe gelen bir grup çocuğa ait olduğunu duyduğu sesler Fişöy'ü çok sevindirdi ve hemen ormandaki tüm arkadaşlarına haber vermeye gitti. Pofuduk ayı, tırtıl Pıtır, arı Bızır... Hepsi birlikte çocukların yanına gitmek üzere yola çıktılar. Piknik alanına vardıklarında tüm çocukların neşe içinde oynayıp eğlendiğini gördüler, bir ağacın altında mutsuzca oturan bir çocuk dışında. Fişöy ve arkadaşları o mutsuz çocuğun yanına gitti. Fişöy, "Merhaba! Ormanımıza hoş geldin, tanışabilir miyiz?" dedi. Çocuğun gözleri şaşkınlıkla açıldı. "Merhaba, adım Mercan, sizler de kimsiniz böyle?" diye sordu Mercan. "Biz bu ormanda yaşayan dostlarız. Senin tek başına oturduğunu görünce yanına gelmek istedik. Bir şey mi oldu? Neden üzgünsün?" dedi Fişöy. "Evet, biraz üzgünüm çünkü arkadaşlarım onlardan küçük olduğum için beraber oynayamayacağımızı söylediler ve beni oyunlarına almadılar." dedi Mercan. Bu durumu öğrenen Fişöy ve arkadaşları hemen Mercan'ı yanlarına alıp orman gezisine gitme kararı aldılar. "Bizimle oynayabilirsin Mercan. Hadi gel, çok eğleneceğiz" dedi ayı Pofuduk. Hep birlikte dere kenarına gittiler ve birbirlerine su sıçratmaya başladılar; ardından Mahmur kaplumbağa, yuvasından çıkıp en güzel ve değerli kitaplarını getirip onlara okudu. Bunun üzerine Fındık Anne mis gibi kurabiyelerini hazırlayıp getirdi, Bay Sincap ve değerli orkestrası deredeki kuğularla dans gösterisi yaptı. Sesleri duyan diğer çocuklar, merakla Mercan ve dostlarının yanına gittiler. Mercan'ın ne kadar eğlendiğini görünce, "Keşke biz de Mercan'ı aramıza alsaydık ve onun gibi eğlenebilseydik." dediler. Mercan, onların konuşmalarını duydu ve "Haydi, siz de bize katılın." diyerek onları cesaretlendirdi. Çocuklar önce birbirlerine şaşkınlıkla baktılar, sonra da onlara eşlik etmeye başladılar. Artık Mercan çok mutluydu. Arkadaşları ise yaptıkları hatanın farkına varıp onu üzdükleri için Mercan'a sarılarak özür dilediler. Mercan'ın içi sevgi ve huzurla dolmuştu. Akşam olduğunda, "Artık eve gitme vaktim geldi sevgili dostlarım. Sizinle harika vakit geçirdim, bugünü asla unutmayacağım." dedi Mercan. Tüm hayvan dostları Mercan'ın gidişine üzülmüş ama onun gibi biriyle tanışıp arkadaş oldukları için mutlu olmuşlardı. "Yine gel Mercan, seni özleyeceğiz." diyerek arkasından el salladılar ve evlerine gittiler.

Nazire Akarsu TEZCANLIER

görseller

canva: sathapokhrutpo, mudiono, brandstudio, acv-mosart

Today's best deal

Merkez Şube

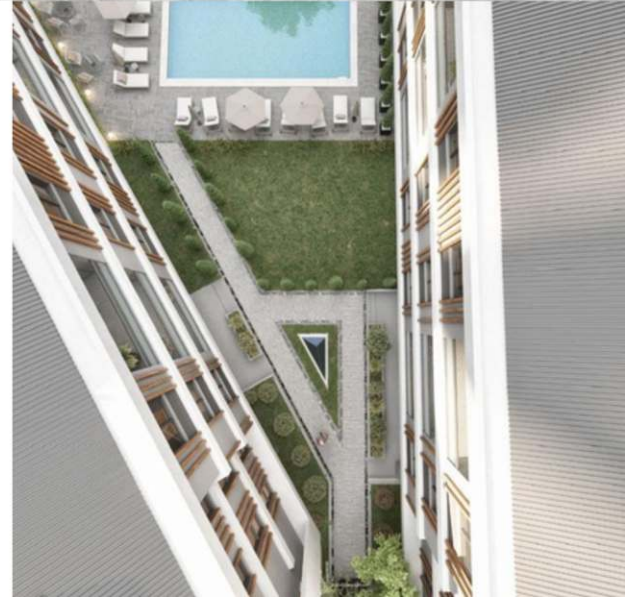
Recai Güreli Cad. Deniz Apt. 9/B Mentеше - MUĞLA

Tel: 220 00 00

Kötekli Şube

Kötekli Mah. 274 Sokak Acar Apt. No 12/A Mentеше - MUĞLA

Tel: 210 00 00

İLETİŞİM:

0252 214 04 48

05332129348

ORHANIYE MAH.
HÜRRIYET CAD.
KAHYAOĞLU APT. 4/15
MENTEŞE-MUĞLA

ÖYKÜ

AŞIKLAR

Bir anahtar sesi duyuldu, Rıza Bey gelmişti. Karanlık bitmiş, sabah güneşini içeri davet etme zamanıydı. Günün en sevdiğim vaktiydi ve yine en sevdiğim gün: çarşamba. Çarşambaları bu kente pazar kurulur, yollar kalabalıklaşır, kentin gürültüsü ve rengi her yeri boyardı. Bu canlılık beni her çarşamba mest eder. Bu yüzden hep, gerçek hayatın tıpa tıp aynısını üzerime alabilmeyi çok isterim. Ayna gibi ama kalıcı bir görüntü... Çok gerçek. Bezimin tahtaya gerildiği ilk zamanlar, hızlı bir şekilde yere çarpılsam hayatın gerçek rengini üzerime alabilirim belki diye düşünürdüm. Fabrikadan dükkâna gelene kadar ve dükkânda da geçirdiğim vakti göz önünde bulundurursak, böyle bir şeyin mümkün olmadığını anlamam zaman aldı. Rıza Bey beni arka tarafa, karton kâğıtların sol yanına, en alt rafın dördüncü sırasına yerleştirmişti. Hemen karşımda ise şövaleler duruyordu. Rıza Bey her sabah sekizde dükkânını itinayla açar, toz alır, yerleri süpürür, fırtına dahi olsa mutlaka içeriyi havalandırırdı. Dükkânın bereketinin temizlikten geldiğine inanan bir adamdı. Temizlikten sonra çaycı Mehmet Ali'den sabahın ilk kahvesini, şekersiz Türk kahvesini yudumlamak için döner sandalyesine kuruldu. Kahveyi beklerken masasındaki faturaları da düzenledi ve ceketini sandalyenin ardına astı. "Sabah şeriflerin hayır olsun Rıza Bey," diyerek sallanan tepsiyle içeri daldı Mehmet Ali.

"Sağ ol evladım, senin de sabah şeriflerin hayır olsun. Bugün öğleden sonra hava kapatacak gibi, işler yine kesat anlaşılan, Mehmet Ali?"

"Valla bu Muğla'nın havası böyle Rıza Bey, bir bakmışsın güneş açmış bir bakmışsın kar yağmış. Hiç belli olmaz. Sen canını sıkma, iki güne yine açıyormuş diye söyledi akşam haberleri. Hem sen geleli üç sene oldu olacak. Hâlâ alışamadın mı yağmura?"

"Alıştım canım, alışmaz olur muyum? Yağmur yağsın, yağmur berekettir zaten de Muğla halkı pek alışmamış gibi. Yağmur yağdı mı kimse evden çıkmıyor. E onlar olmadan da biz, esnaflar kan ağlıyor."

"Orasını doğru dedin Rıza Bey. Su değdi mi taşta, evden çıkmaya korkulur buralarda. E canım halk ne yapsın? Belediye şu Muğla'nın altyapısını bir halledemedi. Yağan yağmur yolda kalıyor, şehir göçüyor gibi oluyor resmen. Neyse, inşallah suyun akıp gittiği, olukların tıkanmadığı günleri de göreceğiz."

Rıza Bey kahvesinden bir yudum aldı, gazetesini açtı, okumaya koyuldu. Gündemi kâğıt gazeteden takip eden nadir insanlardandı. O haberlere dalmışken "şingir" sesi dükkânda yankılandı. Günün ilk müşterisi kapıdan içeri adım atmıştı. Ekose ceketli bir kadın, küçük kızına söz verdiği kokulu silgi ve tüylü kalemi almaya gelmişti. Bugün pazar kurulmuş olmasına karşın, Rıza Bey'in de yakındığı gibi gerçekten dükkân sinek avlıyordu. Gazetesini bitiren Rıza Bey, oyalanmak için küçük değişiklikler yapmaya başladı. Sanırım bugünün değişikliğinden nasibini alan biz tuvallerdik. Karton kâğıtların olduğu rafla bizi yer değiştirdi. Yerleştirmeden evvel de her yanımızı detaylıca sildi. Karton kâğıtların olduğu yer daha güzel geldi bana çünkü direkt dükkân kapısını görebiliyordum. En azından buradan gelip geçenleri daha net seçecektim. Belki akşam olunca da sokak lambaları sayesinde izlerdim dışarıyı. O gün içeri, on farklı müşteri daha geldi. Sadece bir tanesi bizim gruptan bir şey aldı. Oğluna sulu boya alan bir baba. Diğer müşteriler daha çok test kitabı ve kalem, silgiye yönelikti.

Burası küçük bir kırtasiyeydi. Boya malzemeleri bir nebze daha anlaşılırdı tabii ama Rıza Bey'in neden birkaç adet tuval ve şövale tuttuğunu hiç anlamadım. Üstelik ben ufak bir tuval de değilim. Hobiler için pek müsait olmayan, geniş çaplı bir 50x70'tim. Ben bunları düşünürken Rıza Bey de günlük kasa işlemini yapmış, paltosunu giyip şapkasını da takmıştı. Hava kararmıştı, o da dükkânı kilitleyip ev yoluna koyuldu. O gece Arkadaş Kırtasiyeye geldiğimden beri geçirmiş olduğum en güzel geceydi. Çok az olan tuvaller içinde ben en ön sıradaydım ve dükkân camından dışarıyı net görüyordum. Sokak lambalarının loş ışığı sayesinde az da olsa insan yüzlerini seçebiliyor, suların taşlar üzerinde yuvarlanmasını seyredebiliyordum. Tüm gece bu şekilde, sokağı izledim. Sarı ışığın gri kaldırımları aydınlatması, yağın yağmurun da griye parlaklık kazandırması muazzamdı. Sabaha karşı yağmur durmuş, sakinliğin içinden bir görevli gecenin esintisini kaldırımlardan süpürüyordu. Onun için yaprakların sarılığı ya da grinin parıltısı gibi şeyler yoktu sanırım. Hatta bütün bunlardan azap bile duyuyor olabilirdi. Eğer cebinizde paranız yok, karnınız açsa sanatın güzelliği gibi şeyler olmazdı. Bu ülkede sanat, tok karınlılar içindi. Rıza Bey, perşembenin kilidini açtı. O gün hayatımın seyrinin değişeceğini bilmiyordum. Sıradan bir temizlik, okuma ve iş günü olacağını düşünüyordum. Meğer hayatımın seyrinin değişeceği ve dünyaya katılma amacımın gerçekleşeceği günmüş. Kısa boylu, bol kıyafetler giymiş, esmer bir çocuk içeri daldı. "Sizde tuval var mı? Bana çok acil tuval lazım." dedi selam bile vermeden. "Var efendim. Ama çok çeşit yok birkaç boyut ve birer tane," dedi Rıza Bey. O, her durum karşısında sabır ve sakinliğini koruyabilen, nazik bir adamdı. Üstelik tüm müşterilerine yaş fark etmeksizin "efendim" diye hitap ederdi. O günün şanslı olan ben, müşteriye verildim. Tüm günümüz dışarıda geçti. Beni alan kişinin adı Serkan'dı. Güzel sanatlar lisesi öğrencisiydi ve üstelik son sınıftı. O sabah, Serkan'la okula gittim. Poşetin içinde olduğum için hiçbir şey göremiyordum, yalnızca işitebildim. Anladığım kadarıyla Serkan serseri dediğimiz çocuklardandı. Lâkin resim yapmak onun için mühimdi ve en büyük tutkusuydu. Bunu konuşmalarından çıkarabiliyordum. Okuldan sonra birkaç yere daha uğrayıp eve gittik. Uğramış olduğumuz yerlerden biri de marketti.

Serkan bira almıştı ve onu yudumlarken beni poşetten çıkardı, şövalesine yerleştirdi. Gördüğüm şey karşısında çok mutlu oldum. Evi, Arkadaş Kırtasiyeye bakıyordu. Tabii Rıza Bey çoktan dükkânı kapatmış evine gitmişti. Arkadaş Kırtasiye önümde mışıl mışıl uykudaydı. Serkan beni tam cam önüne yerleştirdi. O kadar mutlu olmuşum ki, hem eski evimi hem de dışarıyı çok rahat görebiliyordum. Üstelik ikinci katta olduğumuz için de tüm sokağı rahatlıkla seçebiliyordum. Serkan'ın beni koyduğu oda ise büyük sayılmazdı ama çalışmalarını yaptığı oda olduğu belliydi. Her yerde boyalar, kalemler, paletler vardı. Sanırım Serkan, kübizm etkisinde olan bir öğrenciydi. Her yerde kübik eserler vardı, eserlerin bir kısmını kendi yapmış bir kısmını ise hazır almıştı. Biraz dağınık bir odadaydık. Çalışma masasının üstü dopdolu, yatağın üstü ise kıyafetten geçilmiyordu. Elbise dolabı ise âdeta ayaklanıp odadan çıkacak kadar dağınıktı. Serkan beni o gece boyamadı, çizmedi, önüme geçip hayal bile kurmadı. Beni camın önünde bıraktı. Odada pek bulunduğu da söylenemezdi açıkçası. Sadece uyumak için geldi ve sabah okul için yine çıktı. Ben de tüm gecemi; sokağı ve Arkadaş Kırtasiyeyi izleyerek geçirdim.

Günler günleri devirdi, haftalar haftaları kovaladı. Serkan'ın annesi Nafize Hanım arada odaya geliyor, ortalığı toparlayıp biraz da temizliyordu. Serkan başka çalışmalarla uğraşiyor, genellikle çalışma masasının üzerinde duran deftere karakalem çizimleri yapıyordu. Artık beni de boyaması, bana da özenmesi gerektiği düşüncesine iyice kapılmış, o defteri kıskanır olmuşum. Artık o kadar uzun vakit geçmişti ki, "sanırım benim de sonum boş yitip giden tuvalerden olacak." diye düşünüyordum. İçimi büyük bir hüznün ve rahatsızlık kaplamıştı. Sokağı izlemek istemiyor, Rıza Bey'in giriş çıkışını bile takip etmiyordum. İçimdeki son kırıntı, apartmanın kapısında Serkan'ın girdiğini görünce içimi kaplayan umut da yerini koca bir yokluğa bıraktı. Artık onun gelişine bile ufacak olsun sevinemiyordum. Zaten çok sorumsuz bir çocuktum ve son senesiydi. Muhtemelen ben, o üniversiteye gittikten sonra odayı dikiş odası yapmak için can atan Nafize Hanım tarafından çöpe atılacaktım. Ya da bir çocuğa oyalanması için verilen sonra da çöpü boylayan bir tuval parçası olacaktım.

Serkan okuldan sonra bir hışım odaya daldı ve hazırlanmaya başladı. Çok acelesi var gibi duruyordu. Üzerime polar, kalın ceketini fırlattı, o da bende takılı kaldı. Mükemmel... Serkan gittikten sonra sokağı da izleyemeyecektim. Artık ölümümün yaklaştığını duyar gibiydim. Hâlbuki beni o gün çok büyük bir heyecanla sormuş, başka hiçbir şeye de bakmadan kırtasiyeden ayrılmıştı. Ben de o gün beni boyamaya başlayacağımı düşünmüş, uzun süre boyunca da bu inancı yitirmemişim. Sabahın ilk ışıklarında Nafize Hanım gelip söylene söylene odayı toparladı ve benim üzerimdeki ceket de aldı.

Yine umutsuz bakışlarımla beraber sokakla baş başa kaldık. Derken o gece ilk defa Serkan önümde durdu. Sanırım benimle bir şeyler yapmak istiyordu. Uzun süre bekledi ve eline kurşun kalem aldı. Öncelikle tam ortama bir göz çizdi ve bu göz Serkan'ın neredeyse tüm gecesini aldı. Çünkü ha bire çizip siliyor çizip siliyordu. Benimle uğraşmasına, bir şeyler karalamaya başlamasına çok sevinmişim. Serkan, gözün çevresinden iki ayrı kafa çizdi, kafaya vücut uydurdu ve kollarını kafasının üzerinden birbirine dolayan iki ayrı insan tasvirine bürüdü. İki ayrı insandı ama tek bir gözden bakıyorlardı. Serkan, o gün yalnızca bir taslak olarak bıraktı beni. O yattıktan sonra üzerimdekini iyice anlamaya çalıştım. Ben bir aşk tablosu olacaktım. Beni bırakmaz, yağlı boya ları üzerimde gezdirirse ve bu şekilden de vazgeçmezse, kübik tasarlanmış iki aşığı temsil eden bir aşk tablosu olacaktım. Nedense hep Monet'nin bahçeleri gibi doğa tasviri olacağımı hayal ederdim. Ama bu da bir çeşit doğaydı. Doğanın en saf hali olan aşkın timsaliydim. O gün Serkan'a olan sevgim ve hayata olan umudum tekrar yeşerdi. Yine sokağı izlemeye

koyuldum ve yine Rıza Bey'in giriş çıkışını takip ettim. Serkan'ın tekrar önüme geçmesi üç haftamızı aldı. Başka çalışmalar yaptı ama beni o geceki taslak halimle yalnız bıraktı. Bir bira aldı ve yağlı boya larının olduğu kutuyu açtı. Darbeleri hissetme sırası bendeydi. Üstüme de ğen ilk renk koyu, asil bir mor oldu. Fırçanın kıllarını hissedebiliyor, boyanın bana katılan hafif serinliğinden mest oluyordum. Serkan o gece dört saat boyama yaptı. Neredeyse aralıksız çalıştığı o dört saat boyunca yalnız gözü boyamıştı. İkinci birasını yudumlarken de bana "Esin seni çok sevecek." dedi. Sanırım bu yüzden bu kadar beklemiştim. Bir hediye hazırlıyordu ve çok özeniyordu. Basit bir boyama ya da karalama gibi gözükmemi istemiyordu. Neden beni o kadar süre boş bıraktığını anlamaya başlamıştım. Ben, hediye edilecek bir aşk tablosuydum ve ressamım çok titiz davranıyordu. Serkan, gerçek bir sanatkârdı. Ertesi gün kafaları, sonraki günler vücutları diğer günlerde - bu altı tam gününü almıştı- elleri, parmakları boyadı. Titizlikle yaptığı için hem uzun sürüyor hem de beğenmediğinde boya üzerine boya atarak tekrar yapıyordu. Eller de bittikten sonra geriye insanların çevresini boyamak kalmıştı. Serkan

oraları pembeden mora akan bir geçişle yaptı. Beni tamamlaması tam üç ay yirmi altı gün sürdü. Sanırım onun en değerli eseriydim. Doğrusunu söylemek gerekirse lise öğrencisi olmasına ve hafif serseriliğine rağmen çok kıymetli bir şey ortaya çıkarmıştı. Serkan o gece puf koltuğunu karşıma çekip birasını yudumlarken beni izledi, tarihi ve imzasını attı. Gecenin ilerleyen vakitlerinde de puf koltuğunda uyuyakaldı. Ben artık tamamlanmıştım. Bir yere asılır mıydım ya da burada mı kalırdım bilmiyordum. Tek bildiğim şey, artık amacımı tamamlamıştım, boş bir tuval değildim. Üzerime aktarılmış bir aşkla dünyayı daha farklı seyreliyordum. Boyalarım artık tamamen kurumuştu. Arada bir Nafize Hanım geldiğinde bakıyor, "bu ne biçim şey böyle!" diye söylenip gidiyordu. Hiç umurumda değildi. Serkan değişiklik yapmayı düşündüğü vakitler önüme geçiyor, fırçayı eline alıp tam darbeleyecekken vazgeçiyor, yine pufa gömülüp beni izliyordu. Günlerim böyle geçiyordu. Sanırım beni hediye etmekten de vazgeçmişti çünkü ne bir pakete koydu ne de bir not hazırladı üstüme. Bu odada geçecekti ömrüm. Buna da hiç itirazım yoktu.

Serkan yine çok soğuk gecelerin birinde odaya aniden daldı, büyük bir öfkeyle beni alıp camdan aşağı fırlattı. Tam hatırlayamıyorum ama ağlıyordu da. Büyük bir şansla hiçbir yerim kırılmadan aşağı düştüm. Önümden Rıza Bey geçti, dükkânı kapamış eve gidiyor olmalıydı. Ama sanırım üzerimdeki boyalardan beni tanımadı. Üstelik jelatini de yırtılmış kullanılamaz bir tuvaldim ben. Ressamım beni titizlikle gerçekleştirmiş ama nedendir bilinmez sonrasında bir hışım sokağa fırlatıvermişti.

Gecenin sessizliğine bürünmüş sokakta biri, birden beni kucakladı. Yüzünü göremiyordum ama kokusundan ve ayaklarından anladığım kadarıyla bu bir kadındı. Daha sonra beni düzeltti ve uzunca baktı. Bu otuzlu yaşlarında, gösterişli kıyafetler giymiş bir hanımefendiydi. Kırmızı rujuyla şekilli dudaklarını iyice belirginleştirmiş, saçlarını sağ yana atmıştı. Gözlerinin yorgunluğunun altında güzel de bir bakış, bir sorgulama vardı. Her yerimi detaylıca inceledi. “Seni kim neden sokağa atmış ki” diye söylendi ve etrafa bakındı. Kimsecikler yoktu. Mor topuklu ayakkabılarıyla beraber çok uyumlu görünüyorduk. Nedense onun ellerinde kendimi çok şık ve yerimde hissettim. Beni evine götürdü. Bu ev; genişçe, çok temiz tutulmuş, büyük camlı, sıcacık bir evdi. Beni girişteki dolaba dayadı, içeri girdi ve mutfaktan getirdiği bezle nazik ellerini üzerimde gezdirerek kiri pası aldı. O beni temizlerken önümde kolyesi sallandı. Altın işlemeli kolyede Muazzez yazıyordu. Adı bu olmalıydı, Muazzez. Benim kurtarıcı meleğim. O gece Muazzez beni odasındaki dolabın önünde tuttu, kendisi ise karşıdaki yatakta mışıl mışıl uyudu. Sabah daha şafak sökmeden uyandı, kendine hazırladığı kahveyle odaya girdi ve elbise dolabının üzerinden çok büyük bir valiz çıkardı. Bir sürü kıyafeti valize doldurdu beni de yanına alıp arabasına bir güzel yerleştirdi. Bagajda, valizin yanında değil arka koltukta seyahat ediyordum. Muazzez’in yanında kendimi çok değerli görmeye başlamıştım. Ressamım dışında ilk defa beni biri sanat eseri olarak görüyordu. Muazzez benim sanatsever meleğimdi. Yol çok uzun sürmedi birkaç saat sonra İzmir’e varmıştık. Muazzez burada da bir eve girdi, beni arabada bıraktığı için evin iç görüntüsünü tarif edemiyorum. Sonrasında da o evi hiç görmedim zaten. O gün akşam beni şimdiki evim olan Gemlik Restoran’a astırdı. Muazzez bir restoran zinciri sahibiydi ve beni çöpten alıp mekânının en göz alıcı yerine asan bir sanatseverdi.

Bu restoranda her gün çok fazla göz tarafından izleniyorum. Genellikle kalabalık oluyor, bu sayede de bir sürü insanla tanışabiliyorum. Muazzez benim adımla Âşıklar koydu. Arada bir, eşiyile karşıma dikilir beni izler. Sık sık da yineler “Bu tablo senle beni temsil ediyor.” Burada kendimi gerçek bir sanat eseri olarak hissediyorum.

O gece Serkan’ın beni tamamlamış olmasına da çöpe atmış olmasına da hep minnet duyuyorum. Benim ressamım beni değerli kıldı, Muazzez meleğim ise beni anladı ve okşadı. Henüz Serkan’ı görmüş değilim umarım bir yerlerde iyidir. Bense bir sanat eseri olarak ihtişamımı koruyorum.

Feray DURMAZ

MENTEŞE'DEN MERCEĞE

FOTOĞRAF

ERDİNÇ ÖZAL

SABURHANE'YE BAKIŞ, 2020

Çok sevdiğim bir yerleşim bölgesi olan Saburhane, eski Muğla denilince ilk akla gelen yerdir. Kendisi her zaman yüzlerini güneşe dönen cepheleriyle size gülerek bakar.

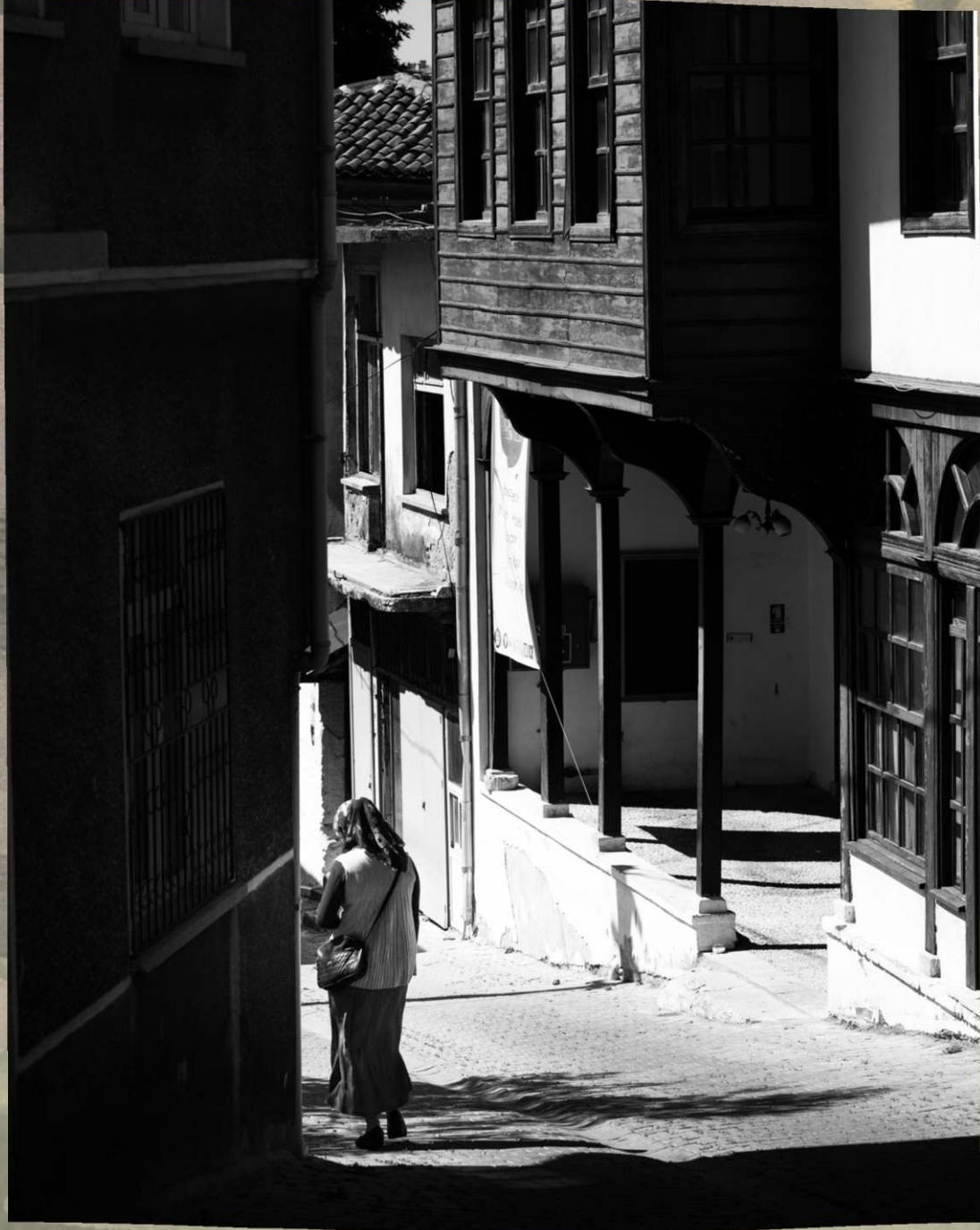
KARA BÜRÜNTÜ, 2005

Çok da rastlanmayan ve unutulmuş olan bu yöresel giyim tarzıyla zaman tüneline karşıma çıkan "KARA BÜRÜNTÜ" babaannemi hatırlatmıştı. Bunu kaçırmamalıydım. Kızından aldığım izin ile bu anı belgeledim.

BACA, 2005

Zorlu Karşıyaka Mahallesi'nin yokuşu,
merdivenlerden inen insan ögesiyle bana
istediğimi vermişti. Işık ve gölge her zaman
olduğu gibi deklanşörüne hayat verdi.

APOSTOL HANI, 2020

Yaklaşık 170 senelik, tescilli bir yapıdır Apostol Han. Şu an Kültür Evi olarak farklı farklı kurslara ev sahipliği yapmaktadır.

KİTAP ÖNERİLERİ

SUIKAST BÜROSU

JACK LONDON

Jack London tarafından kaleme alınan Suikast Bürosu, yazarın ölümünden 47 yıl sonra Robert L. Fish tarafından tamamlanmış ve yayınlanmıştır. Bir grup etik düşkün profesör ve düşünürün oluşturduğu Suikast Bürosu, siparişe suikast düzenleyen bir topluluktur. Bu büronun iddiası ise öldürdükleri tüm insanların bunu hak etmiş olması ve ölümlerinin insanlığa fayda sağlamasıdır. Winter Hall adındaki genç bir adam, gazetede gördüğü haberlerden yola çıkarak işlenen cinayetlerin arkasında bir topluluk olduğunu düşünür ve araştırmaları sonucu Suikast Bürosu'na ulaşır. İsteği ise büronun başkanının öldürülmesidir. Etik, suç ve adalet gibi kavramları sorgulayan bu eser, aynı zamanda okurları gerilim dolu ve sürükleyici bir maceranın içine çeker.

Gökhan BAŞAR

JACK LONDON

SUIKAST BÜROSU

Çeviri: AHMET BORA PEKİNER

can
klasik

DOĞANÇAY'IN ÇINARLARI

ORUÇ ARUOBA

Metis yayınlarınca ilk baskısı 2004 yılında, ikinci baskısı 2020 yılında okuyucuyla buluşan kitabın yazarı Oruç ARUOBA. Oruç Aruoba, kitabın sonunda kısaca değindiğine göre, Doğançay İstasyonu'ndan yavaşça geçen bir trenin içinde fark ediyor çınar ağaçlarını. Kayda alıyor. Yazmaya, anlamlandırmaya değer buluyor. Yıldırım Arıcı adeta Aruoba'nın deyimiyle 'yazarın gözüyle görerek' fotoğraflıyor mekanları, ağaçları. Şiirsel metinlerle bezenmiş harika bir yapıt çıkıyor ortaya. Ağaçların, yaşama kattıklarıyla, içlerinde barındırdıkları cevherle, kim bilir belki de anlatmak istedikleri şeyler varmışçasına salınışlarıyla ve bilgece duruşlarıyla o muhteşem varoluşları dile geliyor Oruç Aruoba'nın kalemile. 2020 yılında yitirdiğimiz Aruoba'yı; felsefe, şiir ve şiirsel metinleriyle biliriz.

SELİDOR

ORUÇ ARUOBA

Doğançay'ın
Çınarları

metis

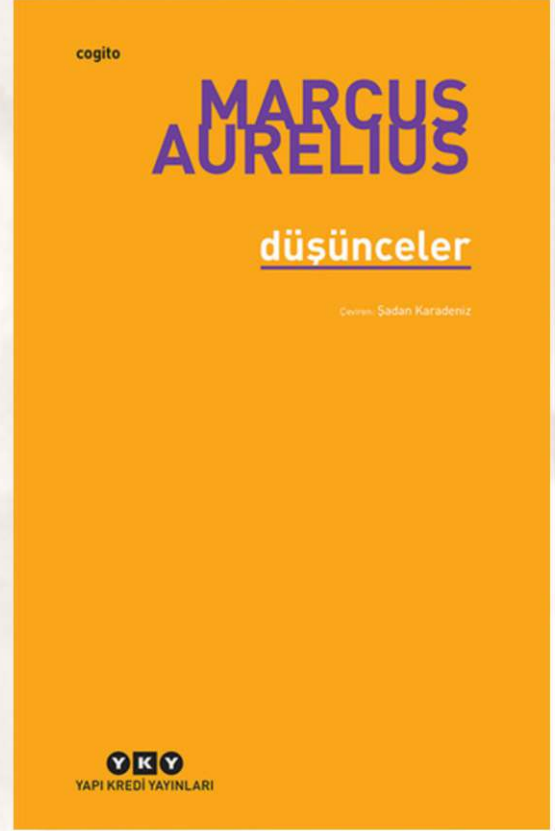

KİTAP ÖNERİLERİ

DÜŞÜNCELER

MARCUS AURELIUS

MS 160-180 yıllarında kaleme alınan bu eseri, dönemin V. Roma imparatoru ve aynı zamanda önemli bir filozofu olan Marcus Aurelius kaleme almıştır. Stoa felsefesi etkisinde yazılan metinler, 12 bölümden oluşuyor. Doğayla insan, insanla insan, insanla devlet arasındaki ilişkilerin nasıl olması gerektiğine dair düşünceler; etik süzgeçten geçirilip keskin gözlem ile damıtılmış haliyle günümüze kadar ulaşmıştır. Saptamaların, öğütlerin pek çoğu hayret verici şekilde güncelliğini korumaktadır. Düşünceler; iyi/kötü ve doğru/yanlış bağlamında etiği, güzel/çirkin bağlamında estetiği kapsar. Bilginin değeri bağlamında epistemolojiyi içerirken doğanın ve yaşamın devinimi açısından ontolojiye yer verir. Felsefenin temellerinin hayatın içinde olduğunu böylece ortaya koyar.

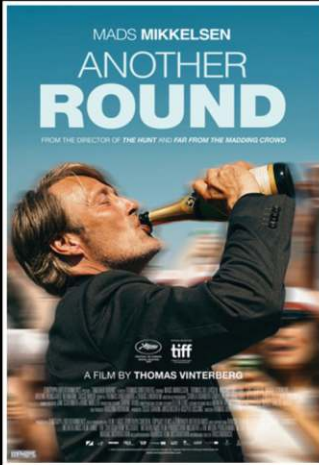
X.kitap/5 : İster her şey atomlardan meydana gelsin, ister evrensel bir doğa yasasını kabul edelim öncelikle şu iki şeyi masaya yatıralım: Birincisi ben doğa tarafından yönetilen bir bütünün parçasıyım. İkincisi kendi doğamdan olan diğer parçalara görünmez bir bağ ile bağlıyım.

XI.Kitap/11 : Seni sıkıntıya sokan, peşine düştüğün ya da kaçındığın şeyler aslında sana gelmez, sen onlara gidersin. Öyleyse onlarla ilgili yargılarını dizginle, bir süre sonra hareketsiz kalacaklardır. Böylece artık onların peşinde koşan ya da onlardan kaçan biri olarak gözükmezsin.

VII.Kitap/7 : Gelecek hakkında endişelenme. Nasıl olsa gelecek ve şimdiki işlerini yürütmeni sağlayan düşünce gücünü de beraberinde götüreceksin .

SELİDOR

FILM ÖNERİLERİ

FİLM

ÖNERİLERİ

KÖRKÜTÜK (2020)

Lise öğretmeni olan dört arkadaşı konu alan filmde, her gün alkol tüketmeye başladıklarında hayatlarının nasıl değiştiğini izleriz.

imdb: 7.7
süre: 1sa 57dk

PEARL (2022)

1918'de geçen filmde; delirmenin eşiğindeki genç bir kadın, ebeveynlerinin çiftliğinden kaçmak için umutsuzca ünlü olmayı diler.

imdb: 7.0
süre: 1sa 43dk

ONUR SAVAŞI (2012)

Bir öğretmenin boşanma sonrası hayatını düzene sokma sürecini anlatan filmde, Lucas'ın hayatı yavaş yavaş düzelmeye başlamışken yeniden paramparça olur.

imdb: 8.3
süre: 1sa 55dk

DENİZ FENERİ (2019)

1890 yıllarında geçen filmde; uzak ve gizemli bir adada yaşayan iki deniz feneri bekçisi, akıl sağlıklarını korumaya çalışır.

imdb: 7.4
süre: 1sa 49dk

KÖPEK ADASI (2018)

Film, kayıp köpeğini bulmak için uzun bir yolculuğa çıkan çocuğun hikayesini konu alır.

imdb: 7.8
süre: 1sa 41dk

BEDENİMİ KAYBETTİM (2019)

Gabrielle'e aşık olan Naoufel'in hikayesini konu alan filmde; kesik bir el, bedenini tekrar bulmaya kararlı bir şekilde laboratuvarından kaçır.

imdb: 7.5
süre: 1sa 21dk

hazırlayanlar: Ayça KÜLCÜ
Gökhan BAŞAR

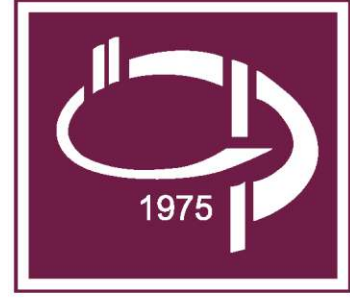

*Binlerce ürün seçeneğiyle
aradığınız her şey*
KONUM AMBALAJ 'DA

Özlem[®]
— PASTANELERİ —

Özçelik
GIDA
MUĞLA

Hakan Optik

keskinoglu

en lezzetli duygu

ZİRVE GIDA

Can Medikal ^{muğla}
tur. tic. ltd. şti.

DERGİMİZDE ESERİNİZİN BULUNMASINI
İSTİYORSANIZ DUYURULARIMIZI TAKİP
ETMEYİ UNUTMAYIN!

@MABOLLADERGI

INSTAGRAM SAYFAMIZDAKİ FORMU
DOLDURARAK ESERLERİNİZİ BİZE
ULAŞTIRABİLİRSİNİZ.

Ücretsizdir.
Parayla satılmaz.

bize ulaşmak için:
instagram: [@mabolladergi](#)
mail: mabolladergi@gmail.com